នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

ពាលាវតារ

បណាម

[ក]

សព្ពំ និរុត្តិបថបារគតំ សពុទ្ធំ,
ពុទ្ធំ តិលោកតិលកំ ហតបាបធម្មំ;
ធម្មំ វិមុត្តិសុខទំ វិហតាឃសំឃំ,
សំឃំ ច និច្ចមភិវន្ទិយ ទក្ខិណេយ្យំ។

[ខ]

វុទ្ធិប្បត្តោស្មិ មុទ្ធោ មម វរគរវោ សីលបញ្ញាទិសោភេ,
ចន្ទាទិច្ចេវ សុទ្ធេ វរជិនបបិតេ សាសនាព្ភេ បតីតេ;
និស្សាយេវា តិបេមា បណមិយ សិរសា និច្ចមេសំ សរិត្វា,
បាទម្ភោជេ គុណគ្គេ ហតទុរិតមលោ អានុភាវេន តស្សា។

[គ]

បោរាណ សីហឡ បទត្ថ វិនិច្ឆយញ្ច,
សព្ពម្បិ មាគធនិរុត្តិនយំ បសត្ថំ;
អញ្ញញ្ច នេកវិធ សក្កត សទ្ទសត្ថំ,
បារម្បរាភត មតញ្ច និសម្ម សម្មា។

[ឃ]

ពាលាវតារ វរមាគធ សទ្ទសត្ថេ,
ទុព្ពោធ នេកបទអត្ថ វិនិច្ឆយេន;
អត្ថាយ អាធុនិក ពាលបរម្បរាយ,
ពាលាវតារ វរគណ្ឋិបទំ ករិស្សំ។

[ង]

និច្ចំ យេ មេត្ត ពាលា វរហទយយុតា សុដ្ឋុ និក្ខិត្តនេត្តា,
បុណ្ណេ នានានយានំ សុរតរុសទិសេ ធីរបាសំសិយេ វេ;
គម្ភីរំ ទុត្តរំ តេ ជិនវចនុទធី តិណ្ណថាមា ភវេយ្យុំ,
លទ្ធោបាយា ច ចន្ទំ តទិតរបចុរំ សក្កតំ សោតុកាមា។

[ច]

គន្ថនិប្ផត្តិយា សេស – ទុក្ករត្តំ យថាវតោ;
ជានន្តិ កុសលា ធីរា, នេកសត្ថន្តរាទិសុ;
គន្ថេសុ គុណទោសម្បិ, តេយេវ វិទុរា សទា។

[ឆ]

តស្មា ឯត្ថ បមាទាទិ – ទោសលេសោ ភវេ យទិ;

បោរាណាចេរលទ្ធីហិ, វិលោមំ វា ករេយ្យ ចេ។

[ជ]

គន្ថន្តរំ វិគាហេត្វា, វិចារេត្វា បុនប្បុនំ;
យុត្តិមេវ ច គណ្ហន្តុ, ហុត្វា វីមំសពុទ្ធិកាតិ។

បណាម

១. ពុទ្ធំ តិជា ភិវន្ទិត្វា, ពុទ្ធម្ពុជ វិលោចនំ។

ពាលាវតារំ ភាសិស្សំ, ពាលានំ ពុទ្ធិវុទ្ធិយា។

១. សន្ធិ កណ្ឌ

សញ្ញា

២. អក្ខរាបាទយោ ឯកចត្តាលីសំ។

អក្ខរាបិ អការាទយោ ឯកចត្តាលីសំ សុត្តន្តោបការា។ តំ យថា-អ អា-ឥ ឦ-ឧ ឩ-ឯ ឱ, ក ខ គ ឃ ង, ច ឆ ជ ឈ ញ, ដ ឋ ឌ ឍ ណ, ត ថ ទ ធ ន, ប ផ ព ភ ម, យ រ ល វ ស ហ ឡ អំ-ឥតិ។

៣. តត្ថោទន្តាសរា អដ្ឋ។

តត្ថ អក្ខរេសុ ឱការន្តា អដ្ឋ សរា នាម។ តត្ថេតិ វត្តតេ។

៤. លហុមត្តា តយោ រស្សា។

តត្ថ សរេសុ លហុមត្តា អ, ឥ, ឧ ឥតិ តយោ រស្សា។

៥. អញ្ញេ ទីឃា។

តត្ថ សរេសុ រស្សេហញ្ញេ ទីឃា។

សំយោគតោ បុព្ពេ ឯឱ រស្សា ឥវោច្ចន្តេ, អនន្តរា ព្យញ្ជនា សំយោគោ។ ឯត្ថ, សេយ្យោ, ឱដ្ឋោ, សោត្ថិ។

៦. សេសា ព្យញ្ជនា។

សរេ ឋបេត្វា សេសា កាទយោ និគ្គហីតន្តា ព្យញ្ជនា។

៧. វគ្គា បញ្ចបញ្ចសោ មន្តា។

ព្យញ្ជនានំ កាទយោ មការន្តា បញ្ចបញ្ចសោ អក្ខរវន្តោ វគ្គា។

៨. វគ្គានំ បឋមទុតិយា សោ ចាឃោសោ។ ឡន្តាញ្ញេ ឃោសា។ ឃោសាឃោសសញ្ញា ច “បរសមញ្ញា បយោគេ”តិ សង្គហិតា។ ឯវំ លិង្គ, សព្ពនាម, បទ, ឧបសគ្គ, និបាត, តទ្ធិត, អាខ្យាត, កម្មប្បវចនីយាទិសញ្ញា ច។

៩. អំឥតិ និគ្គហីតំ។

អំឥតិ អការតោ បរំ យោ ពិន្ទុ សូយតេ, **តំ និគ្គ**ហីតំ នាម។

ពិន្ទុ ចូឡាមណាការោ, និគ្គហីតន្តិ វុច្ចតេ។

កេវលស្សា ប្បយោគត្តា, អការោ សន្និធីយតេ។

១០. អ, កវគ្គ, ហា កណ្ឋជា, ឥ, ចវគ្គ, យា តាលុជា, ឧ, បវគ្គា ឱដ្ឋជា, ដវគ្គ, រ, ឡា មុទ្ធជា, តវគ្គ, ល, សា ទន្តជា, ឯ កណ្ឋតាលុជោ, ឱ កណ្ឋោដ្ឋជោ, វោ ទន្តោដ្ឋជោ។

សញ្ញា។

សរសន្ធិ

១១. លោក អគ្គោឥត្យស្មី – “បុព្ពមធោឋិត មស្សរំ សរេន វិយោជយេ”តិ បុព្ពព្យញ្ជនំ សរតោ បុថក្កាតព្វំ។

សរា សរេ លោបំ។

អនន្តរេ សរេ បរេ សរា លោបំ បប្បោន្តិ។

“នរេ បរំ យុត្តេ”តិ អស្សរោ ព្យញ្ជនោ បរក្ខរំ នេតព្ពោ លោកគ្គោ។

សរេត្យេស្មិំ ឱបសិលេសិកោ កាសសត្តមី, តតោ វណ្ណកាលព្យវធានេ ការិយំ ន ហោតិ។ យថា-មំ អហា សីតិ, “បមាទមនុយុញ្ជន្តិ”ត្យាទិគាថាយំ ‘ជនា អប្បមាទ’ន្តិ ច។ ឯវំ សព្ពសន្ធីសុ។

អនន្តរំ បរស្ស សរស្ស លោបំ វក្ខតិ, តស្មានេន បុព្ពស្ស លោបោ ញាយតិ, តេនេវ សត្តមីនិទ្ទិដ្ឋស្ស បរតាបិ គម្យតេ។

១២. សរេត្យធិការោ។ បន តមេ បន តមេតីហ-សរា លោបំ តត្វេវ។

វា បរោ អសរូបោ។

អសមានរូបាសរម្ហា បរោ សរោ វា លុប្យតេ, បនមេ, បនិមេ។

១៣. ពន្ធុស្ស ឥវ, ន ឧបេតីតីធ –

ក្វចាសវណ្ណំ លុត្តេ។

សរេ លុត្តេ បរសរស្ស ក្វចិ អសវណ្ណោ ហោតីតិ ឥ ឧ ឥច្ចេតេសំ ឋានាសន្នា ឯ ឱ។ ពន្ធុស្សេវ។ នោបេតិ។

១៤. តត្រ អយំ, យានិ ឥធ, ពហុ ឧបការំ, សទ្ធា ឥធ, តថា ឧបមន្ត្ឡេតស្មិ –

ទីឃំ។

សរេ លុត្តេ បរោ សរោ ក្វចិ ឋានាសន្នំ ទីឃំ យាតិ។ តត្រាយំ, យានីធ, ពហូបការំ, សទ្ធីធ, តថូបមំ។

១៥. កីសុ ឥធេត្យត្រ –

បុព្ពោ ច។

សរេ លុត្តេ បុព្ពោ ច ក្វចិ ទីឃំ យាតិ។ កី សូធ។

១៦. តេ អជ្ជ, តេ អហំតេត្ថ –

យមេទន្តស្សាទេសោ។

សរេ បរេ អន្តស្ស ឯការស្ស ក្វចិ យោ អាទេសោ ហោតិ, ត្យជ្ជ, “ទីឃ”ន្តិ ព្យញ្ជនេ បរេ ក្វចិ ទីឃោ, ត្យាហំ។

ក្វចីតិ កី។ នេត្ថ។

១៧. សោ អស្ស, អនុ ឯតិត្យេត្ថ –

វមោទុទន្តានំ។

សរេ បរេ អន្តោ ការុការានំ ក្វចិ វោ អាទេសោ ហោតិ។ ស្វស្ស, អន្វេតិ។

ក្វចីតិ កី។ តយស្សុ, សមេតាយស្មា។

១៨. ឥធ អហំ ឥធ –

ទោ ធស្ស ច។

សរេ បរេ ធស្ស ក្វចិ ទោ ហោតិ។ ទីយេ – ឥទាហំ។ ក្វចីតិ កឹ។ ឥធេវ។ ចការេន ព្យញ្ជនេបិ, ឥធ ភិក្ខវេ។

១៩. បតិ អន្តំ, វុត្តិ អស្សេតីហ –

ឥវណ្ណោ យន្នវា។

សរេ បរេ ឥវណ្ណស្ស យោ នវា ហោតិ។ កត យការស្ស តិស្ស “សព្ពោ ចន្តិ”តិ ក្វចិ ចាទេសេ “បរទ្វេភាវោ ឋានេ”តិ សរតោ បរព្យញ្ជនស្ស ឋានាសន្នវសា ទ្វិត្តំ។ បច្ចន្តំ, វុត្យស្ស។

នវាតិ កឹ។ បដគ្គិ,

ឯត្ថ “ក្វចិ បដិ បតិស្សេ”តិ បតិស្ស បដិ, វណ្ណគ្គហណំ សព្ពត្ថ រស្សទីឃ សង្គហណត្ថំ។

២០. យថា ឯវេតីហ –

ឯវាទិស្ស រិ បុព្ពោ ច រស្សោ។

សរតោ បរស្ស ឯវស្សាទិឯការោ រិត្តំ នវា យាតិ។ បុព្ពោ ច ឋានាសន្នំ រស្សំ។ យថរិវ។ យថេវ។

២១. ន ឥមស្ស, តិ អង្គិកំ, លហុ ឯស្សតិ, អត្ថ អត្ថំ, ឥតោ អាយតិ, តស្មា ឥហ, សព្ភិ ឯវ, ឆ អភិញ្ញា, បុថ ឯវ, បា ឯវតីហ វា ត្វេវ –

យ វ ម ទ ន ត រ ឡា ចាគមា។

សរេ បរេ យាទយោ អាគមា វា ហោន្តិ, ចការេន គោ ច។ នយិមស្ស, តិវង្គិកំ, លហុមេស្សតិ, អត្ថទត្ថំ, ឥតោនាយតិ, តស្មាតិហ, សព្ភិរេវ, ឆឡភិញ្ញា, បុថគេវ, “រស្ស”ន្តិ ព្យញ្ជនេ បរេ ក្វចិ រស្សោ។ បគេវ។

វាតិ កឹ។ ឆ អភិញ្ញា, បុថ ឯវ, បា ឯវ។

ឯត្ថ “សរេ ក្វចី”តិ សរានំ បកតិ ហោតិ, សស្សរូបមេវ, ន វិការោត្យត្ថោ។

២២. អភិ ឧគ្គតោត្យត្រ –

“អព្ភោ អភី”តិ អភិស្ស អព្ភោ។ អព្ភុគ្គតោ។

សរសន្ធិ។

ព្យញ្ជនសន្ធិ

២៣. ព្យញ្ជនេត្យធិការោ។ ក្វចីត្វេវ។ សោ ភិក្ខុ, កច្ចិ នុ ត្វំ, ជានេម តន្តិហ –

លោបញ្ច តត្រាការោ។

ព្យញ្ជនេ បរេ សរានំ ក្វចិ លោបោហោតិ, តត្រ លុត្តេ ឋានេ អការាគមោ, ចការេន ឱការុការាបិ។ សភិក្ខុ កច្ចិនោ ត្វំ, ជានេមុ តំ។

ក្វចីតិ កឹ, សោមុនិ។

២៤. ឧឃោសោ , អាខាតន្តីហ – ទ្វេភាវេ ឋានេ តត្វេរ។

វគ្គេ ឃោសាឃោសានំ តតិយបឋមា។

វគ្គេ ឃោសាឃោសានំ ចតុត្ថទុតិយានំ តព្ពគ្គេ តតិយបឋមា ហោន្តិ យថាសង្ខ្យំ យុត្តេ ឋានេ, ឧគ្ឃោសោ, រស្សេ អក្ខាតំ។

២៥. បរ សហស្សំ, អតិប្បខោតីហ – “ក្វចិ ឱ ព្យញ្ជនេ”តិ ឱការាគមោ។ បរោសហស្សំ។ គាគមេ ច, អតិប្បគោខោ។

២៦. អវ នទ្ធាត្យត្រ – “ឱ អវស្សេ”តិ ក្វចិ អវស្ស ឱ។ ឱនទ្ធា។

ក្វចីតិ កឹ។ អវសុស្សតុ។

ព្យញ្ជនសន្ធិ។

និគ្គហីតសន្ធិ

២៧. និគ្គហីតន្ត្យធិការោ ។ កឹ កតោ, សំ ជាតោ, សំ ឋិតោ, តំ ធនំ, តំ មិត្តន្តិហ –

វគ្គន្តំ វា វគ្គេ។

វគ្គព្យញ្ជនេ បរេ ពិន្ទុស្ស តព្ពគ្គន្តោ វា ហោតិ។ កិង្កតោ, សញ្ជាតោ, សណ្ឋិតោ, តន្ធនំ, តម្មិត្តំ។

វាតិ កឹ។ ន តំ កម្មំ។

វាការេនេវ លេ លោ ច។ បុល្លិង្គំ។

២៨. វាត្យធិការោ ។ ឯវំ អស្ស, ឯតំ អវោចេតីហ –

មទា សរេ។

សរេ បរេ ពិន្ទុនោ ម ទា វា ហោន្តិ។ ឯវមស្ស, ឯតទវោច។

វាតិ កឹ។ មំ អជិនិ។

២៩. តំ ឯវ, តំ ហិតីហ –

ឯហេញំ។

ឯការេ, ហេ ច បរេ ពិន្ទុនោ ញោ វា ហោតិ។ ទ្វិត្តេ – តញ្ញេវ, តមេវ។ តញ្ហិ, តំ ហិ។

៣០. សំយោគោតីហ –

សយេ ច។

យការេ បរេ តេន សហ ពិន្ទុនោ ញោ វា ហោតិ។ ទ្វិត្តេ – សញ្ញោគោ, សំយោគោ។

៣១. ចក្ខុ អនិច្ចំ, អវ សិរោតីហ - អាគមោ, ក្វចិត្វេរ។

និគ្គហីតញ្ច។

សរេ, ព្យញ្ជនេ វា បរេ ក្វចិ ពិន្ទាគមោ ហោតិ។ ចក្ខុំអនិច្ចំ, អវំសិរោ។

៣២. វិទូនំ អគ្គំ, តាសំ អហំតីហ –

“ក្វចិ លោបំ”តិ សរេ ពិន្ទុលោបោ, វិទូនគ្គំ។ ទីឃេតាសាហំ។

៣៣. ពុទ្ធានំ សាសនំ, សំ រាគោតីហ –

“ព្យញ្ជនេ ចេ”តិ ពិន្ទុលោបោ, ពុទ្ធានសាសនំ។ ទីឃេសារាគោ។

៣៤. ពីជំ ឥវេតីហ –

បរោ វា សរោ។

ពិន្ទុតោ បរោ សរោ វា លុប្បតេ, ពីជំវ។

៣៥. ឯវំ អស្សេតីហ –

ព្យញ្ជនោ ច វិសញ្ញោគោ។

ពិន្ទុតោ បរេ សរេ លុត្តេ សំយោគោ ព្យញ្ជនោ វិនដ្ឋសំយោគោ ហោតីតិ បុព្ពសលោបោ។ ឯវំស។

និគ្គហីតសន្ធិ។

វោមិស្សក សន្ធី

៣៦. អនុបទិដ្ឋានំ វុត្តយោគតោ។

ឥជាទិទិដ្ឋា សន្ធយោ វុត្តានុសារេន ញេយ្យា, យថា – យទិ ឯវំ, ពោធិ អង្គាតីហ – យាទេសេ ឥមិនា សុត្តេន ទយការសំយោគស្ស ជោ, ធយការសំយោគស្ស ឈោ, ទ្វិត្តេ – យជ្ជេវំ, ពោជ្ឈង្គា។

៣៧. អសទិសសំយោគេ ឯកសរូបតា ច។

បរិ ឯសនាតីហ – យាទេសេ រការស្ស យោ, បយ្យេស នា។

៣៨. វណ្ណានំ ពហុត្តំ, វិបរីតតា ច។

សរតិ, ឥតិ ឯវ, សា ឥត្ថី, ពុសំ ឯវ, ពហុ អាពាធោ, អធិ អភវិ, សុខំ, ទុក្ខំ, ជីវោតីហ –

មាគមោ សការេ អការស្ស ឧ ច, សុមរតិ។

ឥស្ស រោ, ឥត្វេវ។

បរលោបេ អាការស្ស ឱ, សោត្ថី។

មាទេសេ , បុព្ពទីឃេ ច ឯការស្ស ឥ។ ពុសាមិវ។

វាទេសេ ហវការវិបរិយយោ។ ពហ្វាពាធោ។

អធិស្ស ក្វចិ អទ្ធោ, ទីឃេ-អទ្ធាភវិ។

ពិន្ទុនោ, ឱការស្ស ច ឯ។ សុខេ, ទុក្ខេ, ជីវេ។

៣៩. រទានំ ឡោ, បដិពោធោ, បរិឡាហោ។

៤០. សរេ, ព្យញ្ជនេ វា បរេ ពិន្ទុនោ ក្វចិ មោ។ មម អភាសិ, ពុទ្ធម សរណំ, បុព្ពេ មោ បរំ ន នេតព្ពោ អយុត្តត្តា។

៤១. ពិន្ទុគោ បរសវាន មញ្ញស្សរតាបិ។

តំ ឥមិនា, ឯវំ ឥមំ, កឹ អហំ តីហ-ឥស្ស អ។ ឥទមិនា។

ឥស្ស ឧ, អការស្ស ច ឯ, ពិន្ទុលោបាទោ។ ឯវុមំ, កេហំ។

៤២. វាក្យសុខុច្ចារណត្ថំ, ឆន្ទហានិត្ថញ្ច វណ្ណលោបោបិ។

បដិសង្ខាយ យោនិសោតីហ – បុព្ពយលោបោ, បដិសង្ខាយោនិសោ។

៤៣. អលាពូនិត្យាទោ អការលោបោ។ លាពូនិ សីទន្តិ, សិលា ប្លវន្តិ។

៤៤. វុត្យភេទាយ វិការោបិ។

អករម្ហសេ តេត្យាទោ សការេ គរុនោ ឯការស្ស ឥមិនា លហុអការោ, អករម្ហស តេ កិច្ចំ។

៤៥. អក្ខរនិយមោ ឆន្ទំ, គរុលហុនិយមោ ភវេ វុត្តិ,

ទីឃោ, សំយោគាទិបុព្ពោ រស្សោ ច គរុ, លហុ តុ រស្សោ។ យថា- អា, អស្ស, អំ, អ។

៤៦. ឯវមញ្ញាបិ វិញ្ញេយ្យា, សំហិតា តន្តិយា ហិតា;
សំហិតាតិ ច វណ្ណានំ, សន្និធព្យវធានតោ។

រោមិស្សកសន្ធិ។

២. នាមកណ្ឌ

បុល្លិង្គ

៤៧. “ជិនវចនយុត្តំ ហិ”តិ សព្ពត្ថាធិការោ។

លិង្គញ្ច និបច្ចតេ។

ធាតុប្បច្ចយវិភត្តិវជ្ជិតមត្ថយុត្តំ សទ្ទរូបំ លិង្គំ នាម, ជិនវចនយោគ្គំ លិង្គំ ឥធ ឋបីយតិ និប្ផាទីយតិ ច។

៤៨. ពុទ្ធឥតិ ឋិតេ –

តតោ ច វិភត្តិយោ។

តស្មា លិង្គា បរា វិភត្តិយោ ហោន្តិ។ ចការេន តាសំ ឯកវចនាទិបឋមាទិសញ្ញា ច។

“សិ យោ អំ យោ នា ហិ ស នំ ស្មា ហិ ស នំ ស្មិំ សុ” តិ វិភត្តិយោ។ សិ យោ ឥតិ បឋមា, អំ យោ ឥតិ ទុតិយា, នា ហិ ឥតិ តតិយា, ស នំ ឥតិ ចតុត្ថី, ស្មា ហិ ឥតិ បញ្ចមី, ស នំ ឥតិ ឆដ្ឋី, ស្មិំ សុ ឥតិ សត្តមី។

លិង្គត្ថេ បឋមា។

យោ កម្មកត្តាទិវត្តន្តរមប្បត្តោ សស្សរូបដ្ឋោ សុទ្ធោ, សោ **លិង្គត្ថោ** នាម, តស្សាភិធានមត្តេ បឋមាវិភត្តិ ហោតិ។ តស្សាបនិយមេ ឯកម្ហិ វត្តព្ពេ ឯកវចនំ សិ, វុច្ចតេ នេនេតិវចនំ, ឯកស្សត្ថស្ស វចនំ ឯកវចនំ។ ឯវំ ពហុវចនំ។

អតោត្វេវ។

សោ។

អការន្តា បរស្ស សិស្ស ឱ ហោតិ។

សរលោបោ មាទេសប្បច្ចយាទិម្ហិ សរលោបេ តុ បកតិ។

អំអាទីសុ បរេសុ សរស្ស លោបោ ហោតិ, តស្មិំ កតេ តុ ក្វចាទិនា អសវណ្ណេ បត្តេ បកតិ ហោតិ។

នយេ បរំ យុត្តេ។ ឯវមុបរិ សរលោបាទិ។ ពុទ្ធោ។

ពហុម្ហិ វត្តព្ពេ ពហុវចនំ យោ។

អតោ វាត្វេវ។

សព្ពយោនីនមាឯ។

អការន្តា បរេសំ បឋមទុតិយាយោនីនំ យថាសង្ខ្យំ អាឯ វា ហោន្តិ។ ពុទ្ធា។

វាតិ កឹ។ អគ្គយោ។

៤៩. លិង្គត្ថេ បឋមាត្វេវ។

អាលបនេ ច។

អភិមុខីករណមាលបនំ, តទធិកេ លិង្គត្ថេ បឋមា ហោតិ។

“អាលបនេ សិ គសញ្ញោ”តិ សិស្ស គសញ្ញា។ គេឥត្វេ។

អការា បិតាទ្យន្តានមា។

គេ បរេ អការោ បិតុសត្ថុអត្តរាជាទីនមន្តោ ច អាត្តំ យាតិ។

“អាការោ វា”តិ គេ បរេ អាការស្ស រស្សោ វា។

សេសតោ លោបំ គសីបិ។

សោ សី ស្យា ច សខាតោ គស្សេវាត្យាទិនិទ្ទិដ្ឋេហញ្ញេ អវណ្ណិវណ្ណវណ្ណោការន្តា សេសា, តេហិ បរេ គសី លុប្យន្តេ។ ហេ - ពុទ្ធ, ពុទ្ធា។ យោ - ពុទ្ធា។

៥០. កម្មត្ថេ ទុតិយា។

យំ ករោតិ, តំ កម្មំ នាម។ តត្ថ ទុតិយា ហោតិ។ អំពុទ្ធំ។ យោស្ស ឯ-ពុទ្ធេ។

៥១. តតិយាត្វេ។

កត្តរិ ច។

យោ ករោតិ, ស កត្តា នាម។ តត្ថ តតិយា ហោតិ។ នា។

អតោ នេន។

អការា បរោ នា ឯនំ យាតិ។ ពុទ្ធេន។

ហិ។

សុហិស្វការោ ឯ។

សុហិសុ បរេស្វការស្ស ឯ ហោតិ។

ស្មាហិស្មិន្នំ ម្ហាភិម្හិ វា។

សព្ពសទ្ទេហិ បរេសំ ស្មាហិស្មិន្នំ យថាសង្ខ្យំ ម្ហាភិម្ហិឥច្ចេតេ វា ហោន្តិ។ ពុទ្ធេភិ, ពុទ្ធេហិ។

៥២. ករណេ តតិយា។

យេន វា កយិរតេ, តំ ករណំ នាម។ តត្ថ តតិយា ហោតិ។ សព្ពំ កត្តុសមំ។

៥៣. សម្បទានេ ចតុត្ថី។

យស្ស ទាតុកាមោ រោចតេ, ធារយតេ វា, តំ សម្បទានំ នាម។ តត្ថ ចតុត្ថី ហោតិ។ ស។

អតោ វាត្វេ។

អាយ ចតុត្ថេកវចនស្ស តុ។

អការា បរស្ស ចតុត្ថេកវចនស្ស អាយោ វា ហោតិ។ ពុទ្ធាយ។

“សាគមោ សេ”តិ សេ សការាគមោ។ ពុទ្ធស្ស។ នំ។

ទីឃន្ទេវ។

សុនំហិសុ ច។

សុនំហិសុ បរេសុ សរាទីនំ ទីឃោ ហោតិ។ ចសទ្ទេន ក្វចិ ន។ ពុទ្ធានំ។

៥៤. អបាទានេ បញ្ចមី។

យស្មាទបេតិ, ភយមាទត្តេ វា, តទបាទានំ នាម, តត្ថ បញ្ចមី ហោតិ។ ស្មា។

អតោ អាឯត្វេវ។

៥៥. ស្មាស្មិន្នំ វា។

អការា បរេសំ ស្មាស្មិន្នំ អាឯ វា ហោន្តិ។ ពុទ្ធា, ពុទ្ធម្ហា, ពុទ្ធស្មា។ ពុទ្ធេភិ, ពុទ្ធេហិ។

៥៦. សាមិស្មឹ ឆដ្ឋី។

យស្ស វា បរិគ្គហោ, តំ សាមី នាម។ តត្ថ ឆដ្ឋី ហោតិ។ ពុទ្ធស្ស។ ពុទ្ធានំ។

៥៧. ឱកាសេ សត្តមី។

យោធារោ, តមោកាសំ នាម។ តត្ថ សត្តមី ហោតិ។ ស្មឹ-ពុទ្ធេ, ពុទ្ធម្ហិ, ពុទ្ធស្មឹ។ សុ-ពុទ្ធេសុ។

៥៨. ពុទ្ធោ ពុទ្ធ សុខំ ទទាតិ សរតោ ពុទ្ធំ តតោ ទុក្ករំ,
កឹ ពុទ្ធេន មហិទ្ធយោបិ មុនយោ ពុទ្ធេន ជាតាសុខី;
ពុទ្ធស្សេវ មនំ ទទេ បទមហំ ពុទ្ធា លភេយ្យាច្ចុតំ,
ពុទ្ធស្មិន្និ ន កឹ ករេ ភវភវេ ភត្យត្ថ ពុទ្ធេ មម។

៥៩. តតោ បរំ គតិយាបញ្ចមីនញ្ច ចតុត្ថីឆដ្ឋីនញ្ច សរូបត្តា បញ្ចមីឆដ្ឋិយោ ភីយោ ឧបេក្ខន្តេ។

៦០. អត្ត, សិ។

ព្រហ្មត្តសខរាជាទិតោ ត្វេវ។

ស្យា ច។

ព្រហ្មាទិតោ សិស្ស អា ហោតិ។ អត្តា។

“យោនមានោ”តិ ព្រហ្មាទិតោ យោនំ អានោត្តំ។ អត្តានោ។

៦១. ហេ - អត្ត, អត្តា។ យោ, អត្តានោ។

៦២. “ព្រហ្មត្តសខរាជាទិតោ អមានំ”ន្តិ ព្រហ្មាទិតោ អំវចនស្ស អានំ វា ហោតិ។ អត្តានំ, អត្តំ។ អត្តានោ។

៦៣. អត្តេន, អត្តនា។ បក្ខេ-ជិនវចនានុរោធេន ឯនាភាវោ។

“អត្តាន្តោ ហិស្មិមនត្តំ”តិ ហិម្ហិ អត្តន្តស្ស អនោ។ អត្តនេហិ។ ឯវំ ករណេ។

៦៤. “សស្ស នោ”តិ នោការោ។ អត្តនោ។ អត្តានំ។

៦៥. អម្ពកុម្ពន្ត រាជព្រហ្មត្តសខ សត្ថុបិតាទីហិ ស្មា នាវ។

អម្មាទិតោ ស្មា នា ឥវ ហោតិ។ អត្តនា។

៦៦. “តតោ ស្មិន្និ”តិ ស្មិនោ និ។ អត្តនិ។ “អនត្ត”ន្តិ ភាវនិទ្ទេសេន សុម្ហិ ច អនោ។ អត្តនេសុ។

៦៧. រាជា អត្តាវ។ នា។

សវិភត្តិស្ស រាជស្សេវគ្ហេវ។

នាម្ហិ រញ្ញា វា។

នាម្ហិ សវិភត្តិស្ស រាជសទ្ទស្ស រញ្ញា វា ហោតិ។ រញ្ញា, រាជេន។

រាជស្ស រាជុ សុនំហិសុ ច។

សុនំ ហិសុ បរេសុ រាជស្ស រាជុ ហោតិ, ចការេន ក្វចិ ន។

“សុនំហិសុ ចេតិ” ទីឃេ - រាជូភិ, រាជូហិ, រាជេភិ, រាជេហិ។

៦៨. សវិភត្តិស្សេវត្យធិការោ។

“រាជស្ស រញ្ញោ រាជិនោ សេ”តិ សេ រញ្ញោ រាជិនោ ហោន្តិ។ រញ្ញោ, រាជិនោ។

“រញ្ញំ នម្ហិ វា”តិ នម្ហិ រញ្ញំ វា។ រញ្ញំ, រាជូនំ, រាជានំ។

៦៩. ស្មាស្សនាតុល្យត្តា-នាម្ហិ រញ្ញា វា។ រញ្ញា, រាជម្ហា, រាជស្មា។

៧០. “ស្មិម្ហិ រញ្ញេ រាជិនី”តិ ស្មិម្ហិ រញ្ញេ រាជិនិ ហោន្តិ។ រញ្ញេ, រាជិនិ។ រាជូសុ, រាជេសុ។

៧១. គុណវន្តុ, សិ។

សវិភត្តិស្ស ន្តុស្សេវគ្ហេវ។

“អា សិម្ហី”តិ សិម្ហិ សវិភត្តិស្ស ន្តុស្ស អា។ គុណវា។

យោម្ហិ បឋមេវគ្ហេវ។

ន្តុស្ស ន្តោ។

បឋមេ យោម្ហិ សវិភត្តិស្ស ន្តុស្ស ន្តោការោ ហោតិ។ គុណវន្តោ។

សុនំហិសុ អត្តំវគ្ហេវ។

ន្តុស្សន្តោ យោសុ ច។

សុនំហិសុ, យោសុ, ចការេន អញ្ញេសុបិ បរេសុ ន្តុស្សន្តោ អត្តំ យាតិ។ គុណវន្តា។

៧២. សវិភត្តិស្សេវត្យធិការោ ។ អំតវគ្ហេវ។

អវណ្ណោ ច គេ។

គេ បរេ សវិភត្តិស្ស ន្តស្ស អំអអា ហោន្តិ។ ហេគុណវំ,គុណវ, គុណវា។ យោ - គុណវន្តោ, គុណវន្តា។

៧៣. អត្តំ – គុណវន្តំ។ គុណវន្តេ។

៧៤. “តោតិតា សស្មឹ នាស្វី”តិ សវិភត្តិស្ស ន្តស្ស នាម្ហិ តា, សេ តោការោ, ស្មិម្ហិ តិ ច វា។ គុណវតា, គុណវន្តេន។ គុណវន្តេភិ, គុណវន្តេហិ។

៧៥. គុណវតោ, គុណវន្តស្ស។

“នម្ហិ តំ វា”តិ នម្ហិ ន្តស្ស តំ វា។ គុណវតំ, គុណវន្តានំ។ ស្មា នាវ។

៧៦. គុណវតិ, គុណវន្តេ, គុណវន្តម្ហិ, គុណវន្តស្មឹ, គុណវន្តេសុ។

៧៧. គច្ឆន្ត, សិ។

“សិម្ហិ គច្ឆន្តាទីនំ ន្តសទ្ទោ អ”ន្តិ ន្តសទ្ទស្ស អំវា, សិលោបោ។ គច្ឆំ, សិស្ស ឱ – គច្ឆន្តោ។

គច្ឆន្តាទីនំ ន្តសទ្ទោភ្វេវ។

សេសេសុន្តុវ។

វុត្តំ ហិត្វា សេសេសុ គច្ឆន្តាទីនំ ន្តសទ្ទោ ន្ត តវ ទដ្ឋព្វោ។ គច្ឆន្តោ, គច្ឆន្តាឥច្ចាទិ។

សេសំ គុណវន្តុសមំ។

៧៨. គច្ឆន្តាទយោ នាម អន្តប្បច្ចយន្តា។

៧៩. អគ្គិ, សិលោបោ។

“ឥវណ្ណុវណ្ណា ឈលា”តិ ឥវណ្ណុវណ្ណានំ យថាសង្ខ្យំ ឈលសញ្ញា។

ឈលតោ វាភ្វេវ។

យបតោ ច យោនំ លោបោ។

យបឈលតោ យោនំ លោបោ វា ហោតិ។

យោសុ កតនិការលោបេសុ ទីឃំ។

កតោ និការោ លោបោ ច យេសំ តេសុ យោសុ សរានំ ទីឃោ ហោតិ។ អគ្គី។ បក្ខេ-អគ្គន្នេវ។

យោ ស្វកតរស្សោ ឈោ។

យោសុ អកតរស្សោ ឈោ អត្តំ យាតិ។ អគ្គយោ។ តថាលបនេ។

៨០. អំ មោ និគ្គហីតំ ឈលបេហិ។

ឈលបតោ អំ មោ ច ពិន្ទុំ យន្តិ។ អគ្គឹ។ អគ្គី, អគ្គយោ។

៨១. អគ្គិនា។ ទីឃេ-អគ្គីភិ, អគ្គីហិ។

៨២. “ឈលតោ សស្ស នោ វា”តិ សស្ស នោត្តំ វា។ អគ្គិនោ, អគ្គិស្ស។ អគ្គីនំ។

៨៣. “ឈលតោ ចេ”តិ ស្មាស្ស នា។ អគ្គិនា។

៨៤. អគ្គិម្ហិ, អគ្គិស្មឹ។ អគ្គីសុ។

៨៥. អាទិ អគ្គីវ។ ស្មឹនោ បន “អាទិតោ ឱ ចេ”តិ អំ, ឱ ច វា។ អាទិ, អាទោ, អាទិម្ហិ, អាទិស្មឹ។ អាទីសុ។

៨៦. ទណ្ឌី , សិ។

“អឃោ រស្ស”មាទិនា រស្សេ សម្បត្តេ “ន សិស្មិមនបុំសកានី”តិ សិម្ហិ អនបុំសកានំ ន រស្សោ។ សិលោបោ, ទណ្ឌី, យោលោបេ – ទណ្ឌី។ បក្ខេ –

អឃោ រស្សមេកវចនយោស្វបិ ច។

ឯកវចនយោសុ ឈលបា រស្សំ យន្តិ។

ឈតោ កតរស្សាត្វេវ។

យោនំ នោ។

កតស្សា ឈតោ យោនំ នោត្តំ ហោតិ។ ទណ្ឌិនោ។

៨៧. “ឈលបា រស្ស”ន្តិ គេ បរេ ឈលបានំ រស្សោ។ ហេទណ្ឌិ។ ទណ្ឌី, ទណ្ឌិនោ។

៨៨. វា អំតត្វេវ។

“នំ ឈតោ កតរស្សា”តិ អំតច្ចស្ស នំ វា។ ទណ្ឌិនំ, ទណ្ឌឹ។ ទណ្ឌី, ទណ្ឌិនោ។

៨៩. ទណ្ឌិនា។ ទណ្ឌីភិ, ទណ្ឌីហិ។

៩០. ទណ្ឌិនោ, ទណ្ឌិស្ស។ ទណ្ឌីនំ។

៩១. ឈតោ កតរស្សាត្វេវ។

“ស្មិន្នី”តិ ស្មិនោ និ។ ទណ្ឌិនិ។ ទណ្ឌីសុ។

៩២. ភិក្ខុ, សិលោបោ។

វា យោនំត្វេវ។

“លតោ វោ កាពេ ចេ”តិ លតោ យោនំ វោត្តំ វា។

អត្តំ អកតរស្សោត្វេវ។

វេវោសុ លោ ច។

វេវោសុ អកតរស្សោ លោ អត្តំ យាតិ។ ភិក្ខវោ, បក្ខេ – យោលោប ទីឃា។ ភិក្ខូ។

៩៣. ហេ-ភិក្ខុ។

“អកតរស្សា លតោ យ្វាលបនស្ស វេវោ”តិ អាលបនេ យោស្ស វេវោកាវា, អត្តំ។ ភិក្ខវេ, ភិក្ខវោ, ភិក្ខូ។

៩៤. ភិក្ខុំ។ ភិក្ខវោ, ភិក្ខូ។ សេសំ អគ្គីវ។

៩៥. ឯវំ ជន្តុ។ ជន្តុ, ជន្តវោ។

“លតោ វោការោ ចេ”តីហ ការគ្គហណេន យោនំ នោត្តំ, ចការេន ក្វចិ វោនោនមភាវោវ វិសេសោ។ ជន្តុនោ, ជន្តុយោ។

៩៦. សត្ថុ, សិ។

“សត្ថុបិតាទីនមា សិស្មឹ សិលោបោ ចេ”តិ សត្ថាទ្យន្តស្ស អា, សិលោបោ ច។ សត្ថា។

សត្ថុបិតាទីនន្យធិការោ។

អញ្ញេស្វារត្តំ។

សិតោញ្ញេសុ សត្ថាទ្យន្តស្ស អារោ ហោតិ។

តតោ យោនមោ តុ។

តតោ អារតោ យោនំ ឱ ហោតិ។ សត្ថារោ។

៩៧. ហេ-សត្ថុ, សត្ថា។ សត្ថារោ។

៩៨. សត្ថារំ។ សត្ថារេ, សត្ថារោ។

៩៩. “នា អា”តិ អារតោ នាស្ស អា។ សត្ថារា។ សត្ថារេភិ, សត្ថារេហិ។

១០០. ឧ សស្មឹ សលោបោ ច។

សេ សត្ថាទ្យន្តស្ស ឧ ហោតិ សលោបោ ច វា។ សត្ថុ, សត្ថុនោ, សត្ថុស្ស។

“វា នម្ហី”តិ នម្ហិ អារោ វា។ សត្ថារានំ។

“សត្ថុនាត្តញ្ចេ”តិ នម្ហិ សត្ថាទ្យន្តស្ស អត្តំ វា។ ទីឃេសត្ថានំ។

១០១. “តតោ ស្មិមី”តិ អារតោ ស្មិនោ ឥ។ “អារោ រស្សមីការេ”តិ ឥម្ហិ អារស្ស រស្សោ។ សត្ថរិ។ សត្ថារេសុ។ ឯវំ នត្តាទិ។

១០២. បិតា សត្ថុេវ។ “បិតាទីនមសិម្ហី”តិ សិតោញ្ញេសុ អារស្ស រស្សោវ វិសេសោ។ បិតរោ។

នម្ហិ – បិតូនន្តិបិ ហោតិ។ ឯវំ ភាតុប្បភុតយោ។

១០៣. អភិភូ។ រស្សេ-អភិភុវោ។ យោលោបេអភិភូ។ សេសំ ភិក្ខុវ, រស្សោវ វិសេសោ។

១០៤. ឯវំ សព្ពញ្ញូ។ បុព្ពេវ យោនំ នោការោ ច។ សព្ពញ្ញុនោ, សព្ពញ្ញូ។

១០៥. គោ។

គាវឥត្ថេវ។

“យោសុ ចេ”តិ គោសទ្ទោការស្ស អាវោ, “តតោ យោនមោ តុ”តីហ តុសទ្ទេន យោនំ ឱ។ គាវោ។ គថាលបនេ។

១០៦. អវម្ហិ ច។

អម្ហិ បរេ គោសទ្ទោការស្ស អាវអវា ហោន្តិ, ចសទ្ទេន ហិនំវជ្ជិតេសុ សេសេសុបិ។

១០៧. “អាវស្សេ វា”តិ អម្ហិ អាវន្តស្ស ឧត្តំ វា, គាវុំ, គាវំ, គវំ។ យោ-គាវោ។ គាវេន, គវេន។ គោភិ, គោហិ។

១០៨. “គាវ សេ”តិ សេ ឱស្ស អាវោ។ គាវស្ស, គវស្ស។ “តតោ ន”មាទោ ចការេន នំឥច្ចស្ស អំ, ឱស្ស អវោ ច។ គវំ។

១០៩. “សុហិនាសុ ចេ”តីហ ចការេន គោស្ស គុ ច។ ទ្វិត្តេ-គុន្នំ, គោនំ។ គាវា, គវា, គាវម្ហា, គវម្ហា, គាវស្មា, គវស្មា។ គោភិ, គោហិ។

១១០. គាវេ, គវេ, គាវម្ហិ, គវម្ហិ, គាវស្មិ, គវស្មិ។ គាវេសុ, គវេសុ, គោសុ។

បុល្លិង្គា។

ឥត្ថិលិង្គ

១១១. កញ្ញា ។ សិលោបោ។

“អា យោ”តិ ឥត្ថិយំ អាការស្ស យសញ្ញា។ យោ លោបេ – កញ្ញា។ បក្ខេ – កញ្ញាយោ។

១១២. “ឃតេ ចេ”តិ គស្ស ឯ។ ហេ-កញ្ញេ។ កញ្ញា, កញ្ញាយោ។

១១៣. កញ្ញំ។ កញ្ញា, កញ្ញាយោ។

១១៤. អាយ ឯកវចនស្សេត្ថេវ។

“ឃតោ នាទីន”ន្តិ នាទេកវចនានមាយោ។ កញ្ញាយ។ កញ្ញាភិ, កញ្ញាហិ។

១១៥. កញ្ញាយ។ កញ្ញានំ។

១១៦. ឃបតោ ស្មឹ យំ វា។

ឃបេហិ ស្មិនោ យំ វា ហោតិ។ កញ្ញាយំ, កញ្ញាយ។ កញ្ញាសុ។

១១៧. រត្តិ , សិលោបោ។

“តេ ឥត្ថិខ្យា បោ”តិ ឥត្ថិយមិវណ្ណុវណ្ណានំ បសញ្ញា។ យោលោបទីឃា។ រត្តី។ បក្ខេ – រត្តិយោ។ តថាលបនេ។

១១៨. រត្តិំ, រត្តី។ រត្តិយោ។

១១៩. ឯកវចនស្ស នាទីនន្នេវ។

“បតោ យា”តិ នាទេកវចនានំ យា។ រត្តិយា។ រត្តីភិ, រត្តីហិ។

១២០. រត្តិយា។ រត្តីនំ។

១២១. រត្តិយំ, រត្តិយា។ រត្តីសុ។

១២២. នទី ។ សេសំ រត្តីវ។ អយត្ថា រស្សោវ វិសេសោ។

១២៣. យាគុ រត្តីវ។

១២៤. មាតុ, ធីតុ, ទុហិត្វាទយោ បិតេវ។

១២៥. ជម្ពូ នទីវ។

កញ្ញាឥតិ បិតេ –

ឥត្ថិយមតោ អាបច្ចយោ។

ឥត្ថិយំ វត្តមានា អការន្តតោ អាបច្ចយោ ហោតិ។ សរលោបបកល្យាទិ។ កញ្ញា។

“ធាតុប្បច្ចយវិភត្តិ វជ្ជិតមត្ថវំ លិង្គ”ន្តិ វចនតោ បច្ចយន្តស្សាលិង្គត្តា តទ្ធិតាទិសុត្តេ ចការេន នាមមិវ កតេ – ស្យាទិ។ ឯវំ ឦកនីសុ។

ឯវំ អជា, ឯឡកា, កោកិលា, អស្សា, មូសិកា, ពលាកា, មន្ទា, ជរាឥច្ចាទិ។

១២៦. ឥត្ថិយន្ត្យធិការោ។

នទាទិតោ វា ឦ។

ឥត្ថិយំ នទាទិតោ វា អនទាទិតោ វា ឦ ហោតិ។ នទី, នគរី, កុមារី, ព្រាហ្មណី, តរុណី, កុក្កុដី, ឥត្ថី ឥច្ចាទិ។

“មាតុលាទីនមានត្តមីការេ”តិ ឦម្ហិ មាតុលាទ្យន្តស្ស អានោ។ មាតុលានីត្យាទិ។

អនទាទិតោ វា ឦ។ សខី, ហត្ថី។

ភវតោ ភោតោ។

ឦម្ហិ ភវន្តស្ស ភោតោ ហោតិ។ ភោតី។

១២៧. “ណវ ណិកណេយ្យ ណន្តូហី”តិ ឦ។ មានវី, នាវិកី, វេនតេយ្យី, គោតមី។

១២៨. “ន្តស្ស តមីការេ”តិ ន្តស្ស តោ វា។ គុណវតី, គុណវន្តី។ ធិតិមតី, ធិតិមន្តី។

ន្តស្ស ន្តព្យបទេសោ។ មហតី, មហន្តី។

១២៩. បតិភិក្ខុរាជីការន្តេហិ ឥនី។

បត្យាទីហិ ឦការន្តេហិ ច ឥត្ថិយំ ឥនី ហោតិ។

“បតិស្សិនីម្ហី”តិ បត្យន្តស្ស អត្តេ សរលោបាទោ តុការេន លោបាភាវោ។ “វា បរោ អសរូបា”តិ ឥលោបោ, ទីឃោ ច។ គហបតានី, ភិក្ខុនី, រាជិនី, មេធាវិនី, តបស្សិនី, ធម្មចារិណី, ភយទស្សាវិនី, ភុត្តាវិនីត្យាទិ។

ឥត្ថិលិង្គា។

នបុំសកលិង្គ

១៣០. ចិត្ត , សិ។

នបុំសកេហិ អតោ និច្ចន្តេវ។

សិ។

អការន្តេតិ នបុំសកេហិ សិស្ស និចំ អំ ហោតិ។ ចិត្តំ។

យោនំ និ នបុំសកេហិគ្វេ។

អតោ និច្ចំ។

អការន្តេហិ ន បុំសកេហិ យោនំ និច្ចំ និ ហោតិ, និស្ស អា។ ចិត្តា។ បក្ខេ – យោស្វាទិនា ទីឃេ – ចិត្តានិ។

១៣១. គលោបេ – ហេ – ចិត្ត។ ចិត្តា, ចិត្តានិ។

១៣២. ចិត្តំ ។ និស្ស ឯ – ចិត្តេ, ចិត្តានិ។ សេសំ ពុទ្ធោវ។

១៣៣. មន, សិ, មនំ។

នា វាគ្វេ។

១៣៤. មនោគណាទិតោ ស្មិន្នានមិអា។

មនាទិតោ ស្មិន្នានំ ឥអា វា ហោន្តិ។

ស សរេ វាគមោ។

វិភត្យាទេសេ សរេ បរេ មនាទិតោ សាគមោ វា ហោតិ។ មនសា។

១៣៥. សស្ស ចោ

មនាទិតោ សស្ស ឱ ហោតិ, ចសទ្ទេន ស្មាស្ស អា ច។ មនសោ, មនសា។

១៣៦. មនសិ ។ សេសំ ចិត្តំវ។

១៣៧. មនំ សិរំ ឧរំ តេជំ, រជំ ឱជំ វយំ បយំ;
យសំ តបំ វចំ ចេតំ, ឯវមាទិ មនោគណោ។

១៣៨. គុណវន្ត , សិ។

"អំ នបុំសកេ"តិ សិម្ហិ សវិភត្តិស្ស ន្តស្ស អំ។ គុណវំ។ ន្តស្ស ត្តេ – គុណវន្តានិ។

១៣៩. យោគោញ្ញំ បុមេវ។ ឯវំ គច្ឆំ។

១៤០. អដ្ឋិ។

វាគ្វេ។

"យោនន្និ នបុំសកេហី"តិ យោនំ និ វា។ អដ្ឋីនិ។ ឈត្តា យោលោបេ – អដ្ឋី។ តថាលបនេ។

១៤១. អដ្ឋី, អដ្ឋីនិ, អដ្ឋី។ សេសំ អគ្គីវ។

១៤២. ទណ្ឌី, សិ។

អឃត្តា រស្សោ, ទណ្ឌិ។ យោគោញ្ញំ បុមេវ។

១៤៣. អាយុ អដ្ឋីវ។

នបុំសកលិង្គា។

បុមិត្ថិលិង្គ

១៤៤. បុមិត្ថិលិង្គា – យដ, កដ, យដ្ឋិ, មុដ្ឋិ, សិន្ធុ, រេណុប្បភុតយោ ទ្វិបទ ចតុប្បទ ជាតិវាចិនោ ច។

យថា – យដោ, ឥ្លបច្ចយេ-យដី។ ឯសោ យដ្ឋិ, ឯសា យដ្ឋិច្ចាទិ។

ទ្វិបទជាតិវាចិនោ យថា – ខត្តិយោ។ អាបច្ចយេ- ខត្តិយា, សមណោ, ឥ្លម្ហិ-សមណីឥច្ចាទិ។

ចតុប្បទជាតិវាចិនោ យថា – គជោ, អា-គជា, ព្យគ្ឃោ, ឥ្លម្ហិ - ព្យគ្ឃីឥច្ចាទិ។

បុមនបុំសកលិង្គ

១៤៥. បុមនបុំសកលិង្គា – ធម្ម, កម្ម, ព្រហ្ម, កុសុម សង្គម, បទុម, អស្សម, វិហារ, សរីរ, សុវណ្ណ, វណ្ណ, កហាបណ, ភវន, ភុវន, យោព្ពន, ភុសន, អាសន, សយន, ឱទន, អាកាស, ឧបវាស, មាស, ទិវស, រស, ថល, ផល, វដ្ឋ អម្ពុ, មធ្វាទយោ។

ឥត្ថិនបុំសកលិង្គ

១៤៦. ឥត្ថិនបុំសកលិង្គា – នគរ, អច្ចិប្បមុខា។

សព្វលិង្គ

១៤៧. សព្វលិង្គា – តដ បុដ បត្ត មណ្ឌល កលសា ទយោ, នាមិកតា, សព្វនាមានិ ច។ យថា – តដោ, ឥ្លម្ហិ – តដី, តដមិច្ចាទិ។

នាមិកតា យថា – ទេវទត្តោ, អា – ទេវទត្តា ទេវទត្តមិច្ចាទិ។

សព្វនាម

១៤៨. សព្វ , កតរ, កតម, ឧភយ, ឥតរ, អញ្ញ, អញ្ញតរ, អញ្ញតម, បុព្វ, បរ, អបរ, ទក្ខិណ, ឧត្តរ, ឯក, យ, ត, ឯត, ឥម, អមុ, កឹ, តុម្ហ, អម្ហ-ឥតិ សព្វនាមានិ។

សព្វោ ពុទ្ធោវ។ អយំ វិសេសោ។

យោត្វេវ។

សព្វនាមការតេ បឋមោ។

សព្វាទីនមការតោ បរោ បឋមោ យោ ឯត្តំ យាតិ សព្វេ។

“តយោ នេវ ច សព្វនាមេហី”តិ និសេធា សស្មាស្មិន្នំ អាយ អា ឯ ន ហោន្តិ។ សព្វស្ស។

សព្វតោ នំ សំសានំ។

សព្វាទិតោ នំឥច្ចស្ស សំសានំ ហោន្តិ។

អការោ ឯឥត្វេវ។

សព្វនាមានំ នម្ហិ ច។

នម្ហិ សព្ពាទីនមការស្ស ឯ ហោតិ។ សព្ពេសំ, សព្ពេសានំ។

១៤៩. ឥត្ថិយំ អា, សព្ពា កញ្ញាវ។ អយំ វិសេសោ។ វាក្វេវ។

ឃបតោ ស្មឹសានំ សំសា។

ឃបសញ្ញាតោ សព្ពាទិតោ ស្មឹសានំ សំសា វា ហោន្តិ។

“សំសាស្វេកវចនេសុ ចេ”តិ សាគមោ។

ឃោ រស្សំ។

ឯកវចនសំសាសុ ឃោ រស្សំ យាតិ។ សព្ពស្សា, សព្ពាយ។ សព្ពាសំ, សព្ពាសានំ។ សព្ពស្សំ, សព្ពាយំ។ សព្ពាសុ។

នេតាហិ ស្មិមាយយា។

ឃបញ្ញាហិ សព្ពាទីហិ ស្មិនោ អាយ យា ន ហោន្តិ។

១៥០. នបុំសកេ – សព្ពំ។ សព្ពានិ។ ឯវំ ទុតិយា។

សព្ពាទយោ នបុំសកេ តតិយាទីសុ សកសកបុមសមា។ ឯវំ យ - សទ្ទន្តា។

១៥១. បុព្ពបរាបរេហិ តុ ស្មិនោ “យទនុបបន្នា និបាតនា សិជ្ឈន្តី”តិ អនិត្ថិយំ ឯ វា។ បុព្ពេ, បុព្ពស្មឹឥច្ចាទិ។

ឯកសទ្ទោ សង្ខ្យាតុល្យញ្ញាសហាយត្ថោ។ យទា សង្ខ្យត្ថោ, តទេកវចនោ, អញ្ញត្ថ សព្ពវចនោ ច។

យាទីនមាលបនំ នត្ថិ។

១៥២. ត, សិ។

សិម្ហិ សំ អនបុំសកស្សេវក្វេវ។

ឯតតេសំ តោ។

សិម្ហិ អនបុំសកានំ ឯតតឥច្ចេតេសំ តការស្ស ស ហោតិ។ សោ។

តស្ស វា នត្តំ សព្ពត្ថ។

តិលិង្គេសុ សព្ពាទីនំ តការស្ស នោ វា ហោតិ។ នេ, តេ។ សេសំ សព្ពសមំ, នត្តំវ វិសេសោ។

១៥៣. ឥត្ថិយំ – សា, នា, នាយោ, តា, តាយោឥច្ចាទិ។

វាក្វេវ។

តតោ សស្ស ស្សាយ។

តាឯតាឥមាហិ សស្ស ស្សាយោ វា ហោតិ។

សំសាស្វេកវចនេសុ ឥឥក្វេវ។

តស្សា វា។

ឯកវចនសំសាសុ តាសទ្ទស្ស អា ឥត្តំ វា យាតិ។ តិស្សាយ, តិស្សា, តស្សា, តាយ។ តាសំ, តាសានំ។ តិស្សំ, តស្សំ, តាយំ។ តាសុ។

១៥៤. នបុំសកេ – តំឥច្ចាទិ។

១៥៥. ឯសោ។ សេសំ សព្ពសមំ។

១៥៦. ឥត្ថិយំ – ឯសា។

សំសាស្វេកវចនេស្វេត្វេវ។

ឯតិមាសមិ។

ឯកវចនសំសាសុ ឯតាឥមានមន្តស្ស ឥ ហោតិ។ ឯតិស្សាយ, ឯតិសា, ឯតាយ។ ឯតាសំ, ឯតាសានំ។ ឯតិស្សំ, ឯតស្សំ, ឯតាយំ។ ឯតាសុ។ សេសំ សព្ពាវ។

១៥៧. នបុំសកេ – ឯតំ ឥច្ចាទិ។

១៥៨. ឥម, សិ។

“អនបុំសកស្សាយំ សិម្ហី”តិ ឥមស្ស អយំ។ សិលោបោ។ អយំ, ឥមេ។ ឥមំ, ឥមេ។

“អនិមិ នាម្ហិ ចេ”តិ ឥមស្ស អនោ, ឥមិ ច។ អនេន, ឥមិនា។

“សព្ពស្សិមស្សេ វា”តិ សុនំហិសុ ឯវា។ ឯហិ, ឥមេហិ។ វា ស្មាសស្មឹសំសាស្វត្តន្ទេវ។

ឥមសទ្ទស្ស ច។

សស្មាស្មឹសំសាសុ ឥមស្ស អត្តំ វា ហោតិ។ អស្ស, ឥមស្ស។ ឯសំ, ឯសានំ, ឥមេសំ, ឥមេសានំ។ អស្មា, ឥមម្හា, ឥមស្មា។ ឯហិ, ឥមេហិ។ អស្មឹ, ឥមម្ហិ, ឥមស្មឹ។ ឯសុ, ឥមេសុ។

អត្តបក្ខេ – “ន តិមេហិ កតាការេហី”តិ ស្មាស្មិន្នំ ម្ហាម្ហិ ន សិជ្ឈន្តេ។

១៥៩. ឥត្ថិយំ – អយំ។ សេសំ ឯតាវ, សំសាស្វត្តំវ វិសេសោ។

១៦០. នបុំសកេ – សវិភត្តិស្ស វាត្វេវ។

“ឥមស្សិទមំសិសុ នបុំសកេ”តិ ឥមស្ស ឥទំ វា។ ឥទំ, ឥមំ ឥមេ, ឥមានិ។ ឯវំ ទុតិយា។

១៦១. អមុ , សិ។

វា អនបុំសកស្ស សិម្ហិត្វេវ។

“អមុស្ស មោ សំ”តិ មស្ស សោ វា, សិលោបោ។ អសុ។

“សព្ពតោ កោ”តិ សព្ពនាមតោ កាគមោ។ “សោ”តិ ឱ, អមុកោ, បក្ខេ – អមុ។ អមូ, អមុយោ។

បុព្ពេវ យោនំ វោការោ ន។ អមុំ។ អមូ, អមុយោ។ សេសំ ភិក្ខុវ សព្ពាទិការិយាញ្ញត្រ។

១៦២. ឥត្ថិយំ – អសុ។ សេសំ យាគុសមំ។ វិសេសោយំ – អមុស្សា, អមុយា។ អមូសំ, អមូសានំ។ អមុស្សំ, អមុយំ។ អមូសុ។

១៦៣. នបុំសកេ – សវិភត្តិស្ស អំសិសុ នបុំសកេភ្វេវ។

“អមុស្សាទុំ”តិ អទុំ។ អទុំ។ អមូ, អមូនិ។ ឯវំ ទុតិយា។

១៦៤. “សេសេសុ ចេ”តិ សព្ពត្ថ កិស្ស កោ។ កោ, កា, កំ ឥច្ចាទិ។ លិង្គត្តយេ សព្ពសមោ។

១៦៥. តុម្ហ , សិ, អម្ហ, សិ។

សវិភត្តិស្ស តុម្ហម្ហានន្ត្យធិការោ។

ត្វមហំ សិម្ហិ ច។

សិម្ហិ សវិភត្តីនំ តុម្ហម្ហានំ ត្វំ អហំ ហោន្តិ។ ចសទ្ទេន តុម្ហស្ស តុវំ ច។ ត្វំ, តុវំ, អហំ។ យោ – តុម្ហេ។

“មយំ យោម្ហិ បឋមេ”តិ អម្ហស្ស មយំ ហោតិ។ មយំ។

១៦៦. “តំមមម្ហី”តិ អម្ហិ តំ មំ ហោន្តិ។

“តវំ មមញ្ច នវា”តិ អម្ហិ តវំ មមញ្ច នវា។

“តុម្ហស្ស តុវំ ត្វមម្ហី”តិ តុម្ហស្ស តុវំ, ត្វញ្ច។ តំ, តវំ, តុវំ, ត្វំ, មំ, មមំ។

អាកន្វេវ។

“វា យោប្បឋមោ”តិ ទុតិយាយោស្ស អាកំ វា។ តុម្ហាកំ, តុម្ហេ។ អម្ហាកំ, អម្ហេ។

១៦៧. “នាម្ហិ តយា មយា”តិ នាម្ហិ តយា មយា ហោន្តិ។ “តយាតយីនំ តការោ ត្វត្តំវា”តិ តស្ស ត្វោ វា។ ត្វយា, តយា, មយា។ តុម្ហេហិ, អម្ហេហិ។

១៦៨. “តវ មម សេ”តិ សេ តវ មម ហោន្តិ។

“តុយ្ហំ មយ្ហំ ចេ”តិ សេ តុយ្ហំ មយ្ហញ្ច។

“សស្សំ”តិ សស្ស អំ វា។

“អម្ហស្ស មមំ សវិភត្តិស្ស សេ”តិ សេ អម្ហស្ស មមំ ច។ តវ, តុយ្ហំ, តុម្ហំ, មម, មយ្ហំ, អម្ហំ, មមំ។

“តុម្ហម្ហេហិ នមាកំ”តិ នំវចនស្ស អាកំ។ តុម្ហាកំ, អម្ហាកំ។ ស្មានាវ។

១៦៩. “តុម្ហាម្ហានំ តយិ មយី”តិ ស្មិម្ហិ តយិ មយិ ហោន្តិ។ ត្វេ កតេ - ត្វយិ, តយិ, មយិ, តុម្ហេសុ, អម្ហេសុ។ លិង្គត្តយេ សមំ។

១៧០. នវាត្វេវ។

បទតោ ទុតិយា ចតុត្ថី ឆដ្ឋីសុ វោនោ។

អត្ថជោតកា វណ្ណា **បទំ,** ទុតិយា ចតុត្ថី ឆដ្ឋី ពហុវចនេសុ បរេសុ បទស្មា បរេសំ សវិភត្តីនំ តុម្ហាម្ហានំ វោនោការា នវា ហោន្តិ។

រក្ខតុ វោ, បស្សតុ នោ, ទទាតិ វោ, ទទាហិ នោ, សទ្ធា វោ, សត្ថា នោ។

នវាតិ កឹ, ឯសោ អម្ហាកំ សត្ថា។

១៧១. បទតោត្យធិការោ។

“តេមេកវចនេសុ ចេ”តិ ចតុត្ថីឆដ្ឋេកវចនេសុ តេ មេ ហោន្តិ។ ទទាមិ តេ, ទទាហិ មេ, ឥទំ តេ, អយំ មេ។

“នអម្ហី”តិ អម្ហិ និសេធោ។ បស្សេថ តំ, អជិនិ មំ។

“វា តតិយេ ចេ”តិ តតិយេកវចនេ តេ មេ វា ហោន្តិ។ កតំ តេ តយា វា។ កតំ មេ មយា វា។

“ពហុវចនេសុ វោនោ”តិ តតិយាពហុវចនេសុ វោ នោ ហោន្តិ។ ពហុវចនេ បឋមេ យោម្ហិ ច។ កតំ វោ, កតំ នោ, គាមំ វោ គច្ឆេយ្យាថ, គាមំ នោ គច្ឆេយ្យាម។

សង្ខ្យា

១៧២. សង្ខ្យា វុច្ចតេ។

ឯកសទ្ទោ សព្ពនាមេសុ វុត្តោ។

១៧៣. ទ្វាទយោ អដ្ឋារសន្តា ពហុវចនន្តា។

សរិភត្តិស្ស, ឥត្ថិបុមនបុំសកសង្ខ្យន្តិ ចាធិការោ។

“យោសុ ទ្វិន្នំ ទ្វេ ចេ”តិ ទ្វិស្ស ទ្វេ ហោតិ។ ទ្វេ, ទ្វេ, ទ្វីភិ, ទ្វីហិ។

នោ ច ទ្វាទិតោ នម្ហិ។

នម្ហិ ទ្វាទិតោ នការាគមោ ហោតិ។ ទ្វិន្នំ, ទ្វីសុ, លិង្គត្តយេ សមំ។

១៧៤. **តិចតុន្នំ តិស្សោ ចតស្សោ តយោ ចត្តារោ តីណិ ចត្តារិ**។

យោសុ ឥត្ថិបុមនបុំសកេសុ សរិភត្តីនំ តិចតុន្នំ តិស្សោ ចតស្សោ អាទយោ ហោន្តិ។ តយោ, តយោ, តីភិ, តីហិ, តិន្នំ។

“ឥណ្ណមិណ្ណន្នំ តីហិ សង្ខ្យាហី”តិ តិសទ្ទតោ នំឥច្ចស្ស ឥណ្ណំ ឥណ្ណន្នំ ច។ តិណ្ណំ, តិណ្ណន្នំ, តីសុ។

១៧៥. ឥត្ថិយំ-តិស្សោ , តិស្សោ, តីភិ, តីហិ។

“នោ ចា”ទោ ចការេន នម្ហិ ស្សំអាគមោ, វគ្គន្តេតិស្សន្នំ, តីសុ។

១៧៦. នបុំសកេ-តីណិ, តីណិ, តីហិ។

១៧៧. ចត្តារោ។

“ឱសរេ ចេ”តីហ ចការេន យោសុ ឧស្ស ឧរោ។ “តតោ យោនមោតូ”តីហ តុការេន យោនំ ឱ។ ចតុរោ។ ឯវំ ទុតិយា។ ចតូហិ, ចតុន្នំ, ចតូសុ។

១៧៨. ឥត្ថិយំ , ចតស្សោ, ចតស្សោ, ចតូហិ។ បុព្ពេវ ស្សំអាគមោ។ យទាទិនា ឧស្ស អត្តំ។ ចតស្សន្នំ, ចតូសុ។

១៧៩. នបុំសកេ, ចត្តារិ, ចត្តារិ។

១៨០. “បញ្ចាទីន មការោ”តិ យោសុ សរិភត្តិស្ស បញ្ចាទ្យន្តស្ស អត្តំ។ បញ្ច, បញ្ច។

“បញ្ចាទីន មត្ថំ”តិ សុនំហិសុ បញ្ចាទ្យន្តស្ស អត្ថំ។ ឯទីឃានមបវាទោយំ។ បញ្ចហិ, បញ្ចន្នំ, បញ្ចសុ។ លិង្គត្តយេ សមំ។

១៨១. ឯវំ ឆ សត្ត អដ្ឋ នវ ទសាទយោ អដ្ឋារសន្តា។

១៨២. វីសត្យាទយោ អានវុតិយា ឥត្ថិលិង្គា ឯកវចនន្តា, វីសតិ រត្តីវ។ ឯវំ តីសតិ។

ចត្តាលីសំ បញ្ញាសំ សទ្ទេហិ បរាសំ សព្ពាសំ វិភត្តីនំ “សព្ពាសមា”ទោតីហ អាទិសទ្ទេន លោបោ, សន្ធិ វីសតីវ។ ឯវំ សត្តតិ អសីតិ នវុតិ។

សតំ នបុំសកមេកវចនន្តំ។ ឯវំ សហស្សាទិ។

កោដិ វីសតីវ។

១៨៣. រាសិភេទេ តុ សព្ពត្ថ ពហុវចនម្បិ។ យថា-ទ្វេវីសតិយោ ពុទ្ធទន្តា។ តិស្សោ វីសតិយោ ទិនយដិកា។ ឯវមញ្ញត្រ។

ឯសេសោ ឯតន្តិប្បសិទ្ធិ, លោកស្ស ហោតិ យត្ថត្ថេសុ។

ថីបុមនបុំសកានិត្យុច្ចន្តេ, តានិមានិ លោកេនាត្ថា។

អលិង្គ

១៨៤. អលិង្គា វុច្ចន្តេ។

ក្វចិ តោ បញ្ចម្យត្ថេ។

លិង្គតោ បញ្ចម្យត្ថេ ក្វចិ តោប្បច្ចយោ ហោតិ។

“ត្វាទយោ វិភត្តិសញ្ញាយោ”តិ តោប្បភុតិទាន្យន្តានំ វិភត្តិសញ្ញា។ តស្មា តទន្តានម្បិ វិភត្យន្តត្តា បទត្តំ សិទ្ធន្តិ ន បុន វិភត្តិ។ ចោរស្មា ចោរតោ។ ឯវំ បិតិតោ, ឯត្ថ “បិតាទីន មសិម្ហិ” ត្យត្រាសិម្ហិគ្គហណេន តោម្ហិ បិតាទីនំ ឧស្ស ឥ។

ឥមស្សិ ថន្ទានិហតោធេសុ ច។

ថំអាទីសុ បរេសុ ឥមស្ស ឥ ហោតិ។ ឥតោ។

“សព្ពស្សេតស្សាការោ វា”តិ តោថេស្វេតស្ស អត្ថំ វា, អតោ, ឯត្តោ។ បក្ខេ- “សរលោបា”ទិនា អការលោបោ។

“ត្រតោថេសុ ចេ”តិ កិស្ស កុ។ កុតោ។

“ក្វចិ តោ”តិ សុត្តទ្វិធាករណេន សត្តម្យត្ថេ ច តោ ហោតិ, អាទិស្មិ, អាទិតោ។

១៨៥. “ត្រថ សត្តមិយា សព្ពនាមេហី”តិ សត្តម្យត្ថេ ត្រថប្បច្ចយា ហោន្តិ។ សព្ពស្មឹ, សព្ពត្រ, សព្ពត្ថ, ទ្វិត្តំ។ ឯវំ អត្រ, អត្ថ។ ឯត្ថ “ត្រេ និច្ច”ន្តិ បុព្ពេ ឯតស្ស អ។ កុត្រ, កុត្ថ។

“សេសេសុ ចេ”តិ កាទេសេ-កត្ថ។

១៨៦. “កិស្មា វោ ចេ”តិ វប្បច្ចយោ។ “កិស្ស ក វេចេ”តិ កោ, កការាការលោបោ។ ក្វ។

១៨៧. “ហឹ ហំ ហិញ្ចន”ន្តិ កស្មា ហឹ អាទិបច្ចយា។ “កុ ហឹ ហំសុ ចេ”តិ កិស្ស កុ។ ចការេន ហិញ្ចនំ ទាចនំសុ ច។ កុហិំ, កុហំ, កុហិញ្ចនំ។

១៨៨. “តម្ហា ចេ”តិ ហឹហំ។ តហិំ, តហំ។

១៨៩. “យតោ ហឹ”តិ ហឹ។ យហិំ។

១៩០. “ឥមស្មា ហធា ចេ”តិ ហធា។ ឥហ, ឥធ។

១៩១. “សព្ពតោ ធី”តិ ធិ។ សព្ពធិ។

១៩២. កាលេត្យធិការោ។

“កឹសព្ពញ្ញេកយកុហិ ទាទាចន”ន្តិ កឹ អាទិតោ ទា, ទាចនំ ច។ កស្មឹ កាលេ កទា, កុទាចនំ។

“សព្ពស្ស សោ ទាម្ហិ វា”តិ សព្ពស្ស សោ វា។ សទា, សព្ពទា។

១៩៣. “តម្ហា ទានិ ចេ”តិ ទានិ, ទា ច។ តទានិ, តទា។

១៩៤. យទាទិនា ឥមសទ្ទា, សមានាបរេហិ ច យថាសង្ខ្យំ ជ្ជ ជ្ជុប្បច្ចយា, ឥម, សមានានំ អ, សា ច។ អជ្ជ, សជ្ជុ, អបរជ្ជុ។

១៩៥. “ឥមស្មា រហិធុនាទានិ ចេ”តិ រហ្យាទិប្បច្ចយា។ “ឯត រហិម្ហិ”តិ ឥមស្ស ឯតោ។ ឯតរហិ។

“អ ធុនាម្ហិ ចេ”តិ ឥមស្ស អ។ អធុនា, ឥទានិ។

១៩៦. លោបំ ត្វេវ។

សព្ពាសមាវុសោបសគ្គនិបាតាទីហិ ច។

ឯតេហិ បរា សព្ពា វិភត្តី លុប្បន្តេ។ ត្វំ អាវុសោ, តុម្ហេ អាវុសោ។

ឧបសគ្គនិបាត

១៩៧. ឧបសគ្គនិបាតា វុច្ចន្តេ។

ប បរា និ នី ឧ ទុ សំ វិ អវ អនុ បរិ អធិ អភិ បតិ សុ អា អតិ អបិ អប ឧប ឯតេ វីសត្យុបសគ្គា។

ច ន វ វា មា ហិ ធិ ចិ កុ តុ នុ ចេ រេ ហេ ស្វេ វេ វោ ខោ នោ តោ យំ នំ តំ កឹ ហន្ទ កិរ ឯវ កីវ យាវ តាវ វត វថ អថ អង្គ ឥង្ឃ តគ្ឃ អាម នាម នូន បុន បន អាហ សហ សក្កា លព្ភា ហេដ្ឋា អារា ទូរា ទិវា នវា វិនា នានា អទ្ធា មុធា មិច្ឆា បច្ឆា អាវិ សត្ថិ សច្ចិ សច្ចិ ពហិ យទិ ឥតិ កិន្តិ អត្ថិ សោត្ថិ ខលុ ននុ កិមុ អស្សុ យគ្ឃេ សចេ ហវេ សុវេ អរេ បុរេ នមោ តិរោ អជោ អថោ អហោ រហោ ហីយោ ភីយោ អន្តោ បាតោ សុទំ កល្លំ ឯវំ ធុវំ អលំ ហលំ សយំ សាយំ សមំ សាមំ កាមំ បារំ ឱរំ ចិរំ ហុរំ អហំ សហំ ឧច្ចំ នីចំ សកឹ សទ្ធឹ, អថវា អន្តរា អារកា ពាហិរា ពហិទ្ធា យាវតា តាវតា សមន្តា សាមន្តា អាមន្តា សម្មុខា ចរហិ តរហិ សម្បតិ អាយតិ ឧបរិ យាវទេ តាវទេ តិរិយំ សនិកំ សសក្កំ ឯត្តាវតា បរម្មុខា កិត្តាវតា ឯតរហិ អញ្ញទត្ថុ សេយ្យថិទំ អប្បេវនាម ភីយោសោមត្តាយ ឥច្ចាទយោ និបាតា។

១៩៨. សទិសា យេ តិលិង្គេសុ, សព្ពាសុ ច វិភត្តីសុ។

វចនេសុ ច សព្ពេសុ, តេ និបាតាតិ កិត្តិតា។

យថា – ឧច្ចំ រុក្ខោ, លតា, យវំ វា, ឧច្ចំ រុក្ខោ។ ហេ រុក្ខ, រុក្ខំ, រុក្ខេន, រុក្ខស្ស, រុក្ខស្មា, រុក្ខេ វា ឥច្ចាទិ។ ឧច្ចំ រុក្ខោ, រុក្ខា វា ឥច្ចាទិ។ ឯវំ លតា, យវាទិ។

១៩៩. ឧភយេសុ វិភត្យត្ថ -
ក្រិយទេស សមយ ទិសាគុណត្ថេហិ;
សព្ពាបិ យថាយោគំ,
វិភត្តិយោញ្ញេហិ តុប្បឋមា។

តំ យថា – អធិអន្តោសទ្ទេហិ សត្តមី។ សយំសទ្ទា តតិយា, ឆដ្ឋី ច។ នមោសទ្ទា បឋមា, ទុតិយា ច។ បារំ សទ្ទា សត្តមី។ ទិវាសទ្ទា បឋមា, ទុតិយា, សត្តមី ច។ ហេដ្ឋាសទ្ទា សត្តមី។ ឧច្ចំសទ្ទា សព្ពាបិ។ បសទ្ទា ច ចសទ្ទា ច បឋមា, ហេសទ្ទា អាលបនេ បឋមា។ តថាញ្ញេហិបិ។

២០០. ឧបសគ្គា សព្ពេបិ សទ្ទន្តរេន សហ បយុជ្ជន្តេ។ និបាតា តុ កេចិ វិសុម្បិ។ យថា – បហារោ, បហរតិ, សា ច សោ ច ភាសតិ វា ករោតិ វា, សោត្ថិត្យាទិ។

២០១. ឯកេកលិង្គំ ទ្វិលិង្គំ, តិលិង្គំ ចាប្យលិង្គិកំ។

ចតុធេតិ នាមំ នាមំ, នមត្យត្ថន្តិ កិត្តិតំ។

នាមិកំ។

៣. សមាសកណ្ឌ

សមាសលក្ខណាទិ

២០២. នាមានំ សមាសោ យុត្តត្ថោត្យធិការោ។ **សមាសោ**តិ ភិន្នត្ថានំ បទាន មេកត្ថតា។ **យុត្តត្ថោ**តិ អញ្ញមញ្ញសម្ពន្ធត្ថោ។

វិភាសាត្យធិកាតព្វំ វាក្យត្ថំ។

កម្មធារយសមាស

២០៣. “មហន្តោ ច សោ វីរោ ចា”តិ វាក្យេ –

ទ្វិបទេ តុល្យាធិករណេ កម្មធារយោ។

ភិន្នប្បវត្តិនិមិត្តា សទ្ទា ឯកស្មឹ វត្ថុនិ បវត្តា តុល្យាធិករណា, វិសេសនវិសេសស្សភូតា សមានាធិករណា ទ្វេ បទា យទា សមស្សន្តេ, តទា សោ សមាសោ កម្មធារយោ

នាម , តជ វា សមាសសុត្តានិ សញ្ញាទ្វារេន សមាសវិធាយកានិ។

អគ្គហិតវិសេសនា ពុទ្ធិ វិសេស្សម្ហិ ន ឧប្បជ្ជតីតិ វិសេសនំ បុព្ពំ ហោតិ, សមាសេនេវ តុល្យាធិករណត្តស្ស វុត្តត្តា តប្បកាសនត្ថំ បយុត្តា សមាសតោ អតិរិត្តា ច សោ តច្ចេតេ “វុត្តដ្ឋានមប្បយោគោ”តិ ញាយា នប្បយុជ្ជន្តេ។ ឯវមញ្ញត្រ។

តេសំ វិភត្តិយោ លោបា ច។

តេសំ យុត្តត្ថានំ សមាសានំ បុព្ពុត្តរបទានំ វិភត្តី លុប្បន្តេ, ចការេន ក្វចិ ន។

តតោ មហន្ត វីរ ឥតិ ច រូបប្បសង្គេ –

បកតិ ចស្ស សរន្តស្ស។

វិភត្តីសុ លុត្តាសុ សរន្តស្ស បុព្ពភូតស្ស, បរភូតស្ស ច អស្ស សមាសបទស្ស បកតិ ហោតីតីហ លុត្តោការា បុនានីយន្តេ។

តតោ មហន្ត វីរេតិ ឋិតេ –

“មហតំ មហា តុល្យាធិករណេ បទេ”តិ មហន្តស្ស មហា។

តទ្ធិត សមាស កិតកា នាមំវាតវេតុនាទីសុ ច។

តទ្ធិតាទយោ នាមំ តវ ទដ្ឋព្ពា តវេប្បភុតិបច្ចយេ វជ្ជេត្វា។

តតោ វត្តិច្ឆាយ ស្យាទិ។ មហាវីរោ, មហាវីរាតច្ចាទិ។

២០៤. កម្មធារយោ ទ្វន្ទោ ច, តប្បុរិសោ ច លាភិនោ។

តយោ បរបទេ លិង្គំ, ពហុព្ពីហិ បទន្តរេ។

២០៥. រត្តា ច សា បដី ចាតិ រត្តបដី, មហន្តី ច សា សទ្ធា ចាតិ មហាសទ្ធា។ ឯត្ថ “កម្មធារយសញ្ញោ ចេ”តិ បុព្ពបទេ បុមេវ កតេ អាឦបច្ចយានំ និវុត្តិ។

២០៦. នីលញ្ច តំ ឧប្បលញ្ចាតិ នីលុប្បលំ, សត្តិវ សត្ថិ, សត្ថិ ច សា សាមា ចាតិ សត្ថិសាមា។ មុខមេវ ចន្ទោ មុខចន្ទោ។

វិសេសនវិសេស្សានំ យថេច្ឆត្តា ក្វចិ វិសេសនំ បរំ ហោតិ, ខត្តិយភូតោគច្ឆាទិ, គច្ឆា ច យថាគន្តិ។

ឧភេ តប្បុរិស សមាស

២០៧. នសទ្ទា សិ, តស្ស លោបោ។ ន សុរោ អសុរោ។

ឯត្ថ កម្មធារយេ កតេ – “ឧភេ តប្បុរិសា”តិ តប្បុរិសសញ្ញា។ “អត្តន្ទស្ស តប្បុរិសេ”តិ នស្ស អ។ ន អស្សោ អនស្សោ។ ឯត្ថ “សរេ អន”តិ នស្ស អន។

២០៨. “នាមានំ សមាសោ”តិ សុត្តេ ទ្វិធាកតេ អយុត្តត្ថានម្បិ ក្វចិ សមាសោ។ ន បុន គេយ្យា អបុនគេយ្យា គាថេត្យាទិ។ ឯត្ថ គេយ្យេន សម្ពន្ធោ ន-សទ្ទោ អយុត្តត្ថេនាបិ បុនេន យោគវិភាគពលា សមស្សតេ។

ទិគុសមាស

២០៩. តយោ លោកា សមាហដា តិលោកំ។

ឯត្ថ “សង្ខ្យាបុព្វោ ទិគូ”តិ កម្មធារយស្ស ទិគុសញ្ញា។ ‘ទិគុស្សេកត្តំ”តិ ឯកត្តំ, នបុំសកត្តញ្ច។

សុទ្ធតប្បុរិសសមាស

២១០. តប្បុរិសា ត្វេវ។

អមាទយោ បរបទេហិ។

ទុតិយន្តាទយោ បរបទេហិ នាមេហិ យទា សមស្សន្តេ, តទា សោ សមាសោ តប្បុរិសោ នាម។

គាមំ គតោ គាមគតោ។

“បស្ស វាសិដ្ឋ គាមំ, គតោ តិស្សោ សាវត្ថឹ”ត្យ ត្រាយុត្តត្ថតាយ ន សមាសោ។ តថា ញាត្រ ញេយ្យំ។

២១១. រញ្ញា ហតោ រាជហតោ។

កិច្ចន្តេហិ ភីយោ អធិកត្ថវចនេ។

តព្ព, អនីយ, ណ្យ, តេយ្យ, រិច្ចប្បច្ចយា **កិច្ចា**។ ថុតិនិន្ទត្ថមជ្ឈារោបិតត្ថំ វចនំ **អធិកត្ថវចនំ**។ សោណលេយ្យោ កូបោគច្ឆាទិ។ សោណេហិ យថា លិយ្ហតេ, តថា បុណ្ណត្តា **ថុតិ**។ តេហិ ឧច្ឆិដ្ឋត្តា **និន្ទា** ច។

ទធិនា ឧបសិត្តំ ភោជនំ ទធិភោជនំ, សមាសបទេនេវ ឧបសិត្តក្រិយាយ កថនា នត្ថេត្ថាយុត្តត្ថតា។ ឧបសិត្តសទ្ទាប្បយោគោ បុព្វេវ។

២១២. ករណេ តុ-អសិនា កលហោ អសិកលហោ។

២១៣. ពុទ្ធស្ស ទេយ្យំ ពុទ្ធទេយ្យំ, បរស្សបទំ, ឯត្ថ វិភត្យលោបោ។ ឯវំ អត្តនោបទមិច្ចាទិ។

២១៤. ចោរស្មា ភយំ ចោរភយំ។ ឯវំ ពទ្ធនមុត្តោច្ចាទិ។

២១៥. រញ្ញោ បុត្តោ រាជបុត្តោ។

“ព្រាហ្មណស្ស កណ្ហា ទន្តា” ឥច្ចត្រ ទន្តាបេក្ខា ឆដ្ឋីតិ កណ្ហេន សម្ពន្ធាភាវា ន សមាសោ។ យទា តុ កណ្ហា ច តេ ទន្តា ចេតិ កម្មធារយោ, តទា ឆដ្ឋី កណ្ហទន្តាបេក្ខាតិ ព្រាហ្មណកណ្ហទន្តាតិ សមាសោ ហោតេវ។

២១៦. “រញ្ញោ មាគធស្ស ធនំ” ន្ត្យត្រ រញ្ញោតិ ឆដ្ឋី ធន មបេក្ខតេ, ន មាគធំ។ រាជា ឯវ មាគធសទ្ទេន វុច្ចតេតិ ភេទាភាវា សម្ពន្ធាភាវោតិ តុល្យាធិករណេន មាគធេន សហ រាជា ន សមស្យតេ។ ទ្វិដ្ឋោ ហិ សម្ពន្ធោ។

រញ្ញោ អស្សោ បុរិសោ ចេ” ត្យ ត្រ រញ្ញោ អស្សោ, រញ្ញោ បុរិសោ តិ ច បច្ចេកំ សម្ពន្ធតោ សាបេក្ខតា អត្ថីតិ ន សមាសោ។ “អស្សោ ច បុរិសោ ចា”តិ ទ្វន្ទេ កតេ តុ រាជស្សបុរិសាតិ ហោតេវ, អញ្ញានបេក្ខត្តា។

“រញ្ញោ គរុបុត្តោ” ឥច្ចត្រ រាជាបេក្ខិនោបិ គរុនោ

បុត្តេន សហ សមាសោ, គមកត្តា។ គមកត្តម្បិ សមាសស្ស និពន្ធនំ។ តត្ថ គរុនោ បុត្តោតិ វិគ្គហោ, ឯវមញ្ញត្រ។

២១៧. រូបេ សញ្ញា រូបសញ្ញា។

ក្វចិ និន្នាយំ - កូបេ មណ្ឌូកោ វិយ កូបមណ្ឌូកោ។ ឯវំ នគរកាកោ ឥច្ចាទិ។ អត្រោបមាយ និន្ទា គម្យតេ។

អន្តេវាសិកោ ត្យាទោ វិភត្យលោបោ។

ពហុព្ពីហិសមាស

២១៨. អញ្ញបទត្ថេសុ ពហុព្ពីហិ។

អប្បឋមន្តានំ មញ្ញេសំ បទានំ អត្ថេសុ ទ្វេ វា ពហូនិ វា នាមានិ យទា សមស្យន្តេ, តទា សោ សមាសោ ពហុព្ពីហិ នាម។

អាគតា សមណា យំ សា អាគតសមណោ, វិហារោ។

២១៩. ជិតានិ ឥន្ទ្រិយានិ យេន សោ ជិតិន្ទ្រិយោ, ភគវា។ អាហិតោ អគ្គិ យេន សោ អាហិតគ្គិ។ អគ្យាហិតោ វាត្យាទោ យថេដ្ឋំ វិសេសនស្ស បរតា។

២២០. ករណេ តុ-ឆិន្នោ រុក្ខោ យេន សោ ឆិន្នរុក្ខោ, ផរសុ។

២២១. ទិន្នោ សុង្កោ យស្ស សោ ទិន្នសុង្កោ, រាជា។

២២២. និគ្គតា ជនា យស្មា សោ និគ្គតជនោ, គាមោ។

២២៣. ទស ពលានិ យស្ស សោ ទសពលោ, ភគវា។ នត្ថិ សមោ យស្ស សោ អសមោ។ ឯត្ថ “អត្តន្នស្សា”តិ យោគវិភាគេន នស្ស អ។

បហូតា ជិវ្ហា យស្ស សោ បហូតជិវ្ហោ, មហន្តី បញ្ញា យស្ស សោ មហាបញ្ញោ។ ទ្វីសុ “ឥត្ថិយម្ភាសិតបុមិត្ថីបុមាវ ចេ”តិ បុម្ភាវាតិទេសា បុព្ពត្តរបទេសុ អាឦប្បច្ចយានមភាវោ។

២២៤. “ក្វចិ សមាសន្តគតានមការន្តោ”តិ អន្តស្ស អត្ថំ។ ការគ្គហណេន អា ឥ ច។ ឥត្ថិយមិវណ្ណន្តា, ក្វន្តេហិ ច កប្បច្ចយោបិ។ យថា - វិសាលំ អក្ខិ យស្ស សោ វិសាលក្ខោ, បច្ចក្ខធម្មា, សិលោបោ។ សោភនោ គន្ធោ យស្ស សោ សុគន្ធិ។ ពហុកន្តិកោ, ពហុនទិកោ, សមុទ្ទោ។ ឯត្ថ យទាទិនា រស្សោ។ ពហុកត្តកោ។ មត្តា ពហវោ មាតង្គា យស្មិំ តំ មត្តពហុមាតង្គំ, វនំ។

តុល្យាធិករណោ។

២២៥. សុវណ្ណស្ស វិយ វណ្ណោ យស្ស សោ សុវណ្ណវណ្ណោ។ វជិរំ បាណិម្ហិ យស្ស សោ វជិរបាណិ។ ឧរសិ លោមានិ យស្ស សោ ឧរសិលោមោ។ ឯត្ថ វិភត្យលោបោ។

“អត្ថេស្វ”តិ ពហុត្ថគ្គហណេន ក្វចិ បឋមន្តានម្បិ។ សហ ហេតុនា យោ វត្តតេ សោ សហេតុកោ, “យទា” ទិនា សហស្ស សោ។

២២៦. សត្ត វា អដ្ឋ វា សត្តដ្ឋ, មាសា, ឯត្ថញ្ញបទត្ថោ វា សទ្ទស្សត្ថោ។ ទក្ខិណស្សា ច បុព្ពស្សា ច ទិសាយ យំ អន្តរាលំ, សា ទក្ខិណបុព្ពា, ទិសា។

ភិន្នាធិករណោ។

អប្បឋមន្តានន្តិ កឹ, ទេសិតោ ពុទ្ធេន យោ ធម្មោ។

ទ្វន្ទសមាស

២២៧. នាមានំ សមុច្ចយោ ទ្វន្ទោ។

សមុច្ចយោ , តិ បិណ្ឌីករណំ ឯកវិភត្តិកានំ នាមានំ យោ សមុច្ចយោ, សោ ទ្វន្ទោ នាម, ឥទំ សុត្តំ ពហុវចនវិសយំ។

ចន្ទោ ច សូរិយោ ច ចន្ទសូរិយា។ តិដ្ឋន្តិ ត្យាទិ-

ក្រិយាសម្ពន្ធសាមញ្ញតោ អត្ថេត្ថាបេកត្ថតា, ឯវំ នរនារិយោ, អក្ខរបទានិ។

២២៨. តថា ទ្វន្ទេ បាណិ តុរិយ យោគ្គ សេនង្គ ខុទ្ទជន្តុក *វិវិធ វិរុទ្ធ វិសភាគត្ថាទីនញ្ច*។

វិវិធេនាការេន វិរុទ្ធា ***វិវិធវិរុទ្ធា***, សភាគា សទិសា, វិវិធា ច តេ សភាគា ចេតិ ***វិសភាគា***។ យថា ទិគុសមាសេ, តថា ទ្វន្ទេ បាណ្យង្គត្ថាទីនំ ឯកត្តំ, នបុំសកត្តញ្ច ហោតិ។

ចក្ខុសោតំ, គីតវាទិតំ, យុគនង្គលំ, ហត្ថស្សំ, អសិចម្មំ, ឌំសមកសំ, កោកាលូកំ។

នាមរូបំ , នាមំ នមនលក្ខណំ, រូបំ រុប្បនលក្ខណំ។ ឯវមេតេ ធម្មា លក្ខណតោ វិវិធា, បរមត្ថតោ សភាគា ច។

អាទិសទ្ទេនាញ្ញត្ថាបិ ។ យថា - ភិន្នលិង្គានំ - ឥត្ថិបុមំ។ យទាទិនា រស្សោ, ទាសិទាសំ, បត្តចីវរំ។ គង្គាសោណំ។

សង្ខ្យាបរិមាណានំ - តិកចតុក្កំ។

សិប្បីនំ - វេណរថការំ។

លុទ្ទកានំ - សាកុន្តិក មាគវិកំ។

អប្បាណិជាតីនំ - អារសត្តិ។

ឯកជ្ឈាយនព្រាហ្មណានំ - កឋកាលាបំ ឥច្ចាទិ។

២២៩. *វិភាសា* រុក្ខ តិណ បសុ ធន ធញ្ញ ជនបទាទីនញ្ច។

ទ្វន្ទេ រុក្ខាទីនំ ឯកត្តំ នបុំសកត្តញ្ច វា ហោតិ។

ធរខទិរំ, ធរខទិរា, មុញ្ជបព្វជំ, មុញ្ជបព្វជា, អជេឡកំ, អជេឡកា, ហិរញ្ញសុវណ្ណំ, ហិរញ្ញសុវណ្ណានិ, សាលិយវំ, សាលិយវា។

កាសិកោសលំ កាសិកោសលា។

អាទិសទ្ទេន អញ្ញេសុបិ វា។ យថា – និច្ចវិរោធីនមទ្ទព្ពានំ - កុសលាកុសលំ, កុសលាកុសលានិ។

សកុណីនំ - ពកពលាកំ, ពកពលាកា។

ព្យញ្ជនានំ - ទធិឃតំ, ទធិឃតានិ។

ទិសានំ - បុព្ពាបរំ, បុព្ពាបរា ឥច្ចាទិ។

អព្យយីភាវសមាស

២៣០. អធិសទ្ទា ស្មិំ, តស្ស លោបោ។ អធិសទ្ទេន តុល្យាធិករណត្តា ឥត្ថិសទ្ទាបិស្មិំ។ និច្ចសមាសត្តា អាធារភូតាយមិត្ថិយន្តិ បទន្តរេន វិគ្គហោ។ អធិ ឥត្ថិយន្តិ ឋិតេ –

ឧបសគ្គនិបាតបុព្វកោ អព្យយីភាវោ។

ឧបសគ្គាទិបុព្វកោ សទ្ទោ វិភត្យត្ថាទីសុ សមាសោ ហោតិ, អព្យយីភាវសញ្ញោ ច។

“សោ នបុំសកលិង្គោ”តិ អព្យយីភាវោ នបុំសកលិង្គោ, យទាទិនា ឯកវចនោ ច។

“សរោ រស្សោ នបុំសកេ”តិ រស្សោ។

អញ្ញស្មា លោបោ ច។

អនការន្តា អព្យយីភាវា បរា សព្វា វិភត្តី លុជ្ជរេ។ អធិត្ថិ, វិភត្តីនមត្ថោ អាធារាទិ។

ឥជាធិសទ្ទោ អាធារវត្តកេ, អធិត្ថិឥច្ចេតំ បទំ ឥត្ថិយ មិច្ចេតមត្ថំ វទតិ។

សមីបំ នគរស្ស ឧបនគរំ។ “អំវិភត្តីនមការន្តព្យយីភាវា”តិ វិភត្តីនំ ក្វចិ អំ។

ក្វចីតិ កឹ។ ឧបនគរេ។

អភាវោ មក្ខិកានំ និម្មក្ខិកំ រស្សោ។ អនុបុព្វោ ថេរានំ អនុថេរំ, អនតិក្កម្ម សត្តិំ យថាសត្តិ។

យេ យេ ពុឌ្ឍា យថាពុឌ្ឍំ, វិច្ឆាយំ។

យត្តកោ បរិច្ឆេទោ ជីវស្ស យាវជីវំ, អវធារណេ។

អា បព្វតា ខេត្តំ អាបព្វតំ ខេត្តំ, មរិយាទាយំ, វជ្ជមានា សីមា មរិយាទា, បព្វតំ វិនាត្យត្ថោ។

អា ជលន្តា សីតំ អាជលន្តំ សីតំ, អភិវិធិម្ហិ, គយ្ហមានា សីមា អភិវិធិ, ជលន្តេន សហេត្យត្ថោ។

អាសទ្ទយោគេ “ធាតុនាមា”ទិនា អបាទានវិធានេនេវ វាក្យម្បិ សិទ្ធំ។ តថាញ្ញត្រ។

២៣១. “ឧត្តមោ វីរោ បវីរោ” ឥច្ចាទោ បន បុព្វបទត្ថប្បធានត្តាភាវាព្យយីភាវាភាវោ កម្មធារយោឯវ។ ឯវំ វិសិដ្ឋោ ធម្មោ អភិធម្មោ។ កុច្ឆិតំ អន្នំ កទន្នំ។ ឯត្ថ “កទ កុស្សា”តិ សរេ កុស្ស កទាទេសោ។

អប្បកំ លវណំ កាលវណំ, ឯត្ថ “កាប្បត្តេសុ ចា”តិ កុស្ស កា, ពហុវចនេនាញ្ញត្រាបិ ក្វចិ។ កុច្ឆិតោ បុរិសោ កាបុរិសោ, កុបុរិសោ វា, ឯវមសុរាទិ។

បុព្ពបរូភយមញ្ញបទត្ថ - ប្បធានាព្យយីភាវ សមាសោ;
កម្មធារយក តប្បុរិសា ទ្វេ, ទ្វេន្ទោ ច ពហុព្វីហិ ច ញេយ្យា។

សមាសោ។

៤. តទ្ធិតកណ្ឌ

អបច្ចតទ្ធិត

២៣២. វាណបច្ចេ។

ឆដ្ឋន្តា សទ្ទា “តស្សាបច្ច”មិច្ចស្មឹ អត្ថេ ណោ វា ហោតិ។ វាតិ វាក្យត្ថំ។ ណោនេវាបច្ចត្ថស្ស វុត្តត្តា អបច្ចសទ្ទាប្បយោគោ។

“តេសំ វិភត្យា” ទោ តេសំគហណេន វិភត្តិលោបោ។ តថោត្តរត្រ។

“តេសំ ណោ លោបំ”តិ បច្ចយានំ ណស្ស លោបោ។

“វុទ្ធាទិសរស្ស វា សំយោគន្តស្ស សណេ ចេ”តិ សណការេ បរេ អសំយោគន្តស្សាទិសរស្ស វុទ្ធិ។

តស្សាបនិយមេ –

អយុវណ្ណានញ្ចាយោ វុទ្ធិ។

អការិវណ្ណុវណ្ណានំ អាឯឱវុទ្ធិយោ ហោន្តិ, ចសទ្ទេន ក្វចិ ន។

សរលោបាទិ, តទ្ធិតត្តា នាមមិវ កតេ ស្យាទិ។

តទ្ធិតាភិធេយ្យលិង្គ–វិភត្តិវចនា សិយុំ។

សមូហភាវជា ភីយោ, សកត្ថេ ញេយ្យា នបុំសកេ។

តា តុត្តិយំ និបាតា តេ, ធាមិថំបច្ចយន្តកា។

វសិដ្ឋស្សាបច្ចំ បោសោ វាសិដ្ឋោ, ឥត្ថី វាសិដ្ឋី, នបុំសកំ វាសិដ្ឋំ។ វិកប្បវិធានតោ តទ្ធិតេន សមាសស្សាច្ចន្តំ ពាធាយា ភាវា វសិដ្ឋា បច្ចន្តិបិ ហោតិ។

នបុំសកេន វាបីតិ, សទ្ទសត្ថវិទូ វិទុំ។

២៣៣. វា អបច្ចេតិ ចាធិការោ។

ណាយន ណាន វច្ឆាទិតោ។

វច្ឆាទិតោ គោត្តគណតោ ណាយនោ ណានោ ច វា ហោតិ។

អបច្ចំ បបុត្តប្បភុតិ គោត្តំ។ កច្ចស្សាបច្ចំ កច្ចាយនោ, កច្ចានោ វា។ សំយោគន្តត្តា ន វុទ្ធិ។

២៣៤. “ណេយ្យោ កត្តិកាទីហី”តិ ណេយ្យោ, វិនតាយ អបច្ចំ វេនតេយ្យោ វិនតេយ្យោ វា។ ន បក្ខេ វុទ្ធិ, ណេយ្យោតិ យោគវិភាគេន “តស្ស ទីយតេ” ត្យត្ថេបិ ណេយ្យោ, ទក្ខិណា ទីយតេ យស្ស សោ ទក្ខិណេយ្យោ។

២៣៥. អតោ ណិ វា។

អការន្តតោ អបច្ចេ ណិ វា ហោតិ, បុន វាសទ្ទេន ណិកោ, អការន្តា អនការន្តា ច ពោបិ។

ទក្ខិ, សក្យបុត្តិកោ, មណ្ឌព្ពោ, ភាតុព្ពោ។ ទ្វិត្តំ។

២៣៦. “ណវោ បក្ខាទីហិ” តិ ណវោ។ មនុនោ អបច្ចំ មាណវោ។

២៣៧. “ណេរ វិធវាទិតោ”តិ ណេរោ, សាមណេរោ។

សំសដ្ឋាទិអនេកត្ថតទ្ធិត

២៣៨. “យេន វា សំសដ្ឋំ តរតិ ចរតិ វហតិ ណិកោ”តិ ណិកោ។ វាការេន នេកត្ថេនេកបច្ចយា ច។ យតេន សំសដ្ឋោ ឃាតិកោ, ឱទនោ។ ឧឡុបេន តរតីតិ ឱឡុបិកោ, ឧឡុបិកោ វា, ន បក្ខេ វុទ្ធិ។

សកដេន ចរតីតិ សាកដិកោ។ សីសេន វហតីតិ សីសិកោ, ន វុទ្ធិ។

តត្ថិលិង្គតោ ឯយ្យកោ, ណកោ ច។ ចម្បាយំ ជាតោ ចម្បេយ្យកោ។ ឯវំ ពារាណសេយ្យកោ។ ណកោ – កុសិនារាយំ វសតីតិ កោសិនារកោ។ ជនបទតោ ណកោ ច – មគធេសុ វសតិ, តេសំ ឥស្សរោ វា មាគធកោ។

តង្ហាតិយា វិសិដ្ឋត្ថេ អាជានីយោ។ អស្សជាតិយា វិសិដ្ឋោ អស្សាជានីយោ។ ញោ - អគ្គន្តិ ជានិតព្ពំ អគ្គញ្ញំ, ទ្វិត្តំ។

២៣៩. តមធីតេ តេន កតាទិសន្និធាននិយោគសិប្បភណ្ឌ ជីវិកត្ថេសុ ច។

តំ អធីតេ តច្ចាទីស្វត្ថេសុ អាទិសទ្ទេន ហតាទីសុ ច ណិកោ វា ហោតិ។ អភិធម្មមធីតេតិ អាភិធម្មិកោ, អភិធម្មិកោ វា, ន បក្ខេ វុទ្ធិ។ វចសា កតំ កម្មំ វាចសិកំ។ ឯវំ មានសិកំ, ឯត្ថ –

“ស សរេ វាគមោ”តីហានុវត្តិតាទិសទ្ទេន សាគមោ។

សរីរេ សន្និធានា វេទនា សារីរិកា។ ទ្វារេ និយុត្តោ ទោវារិកោ, ឯត្ថ- “មាយូនមាគមោ ឋានេ”តិ វការតោ បុព្ពេ ឱការាគមោ។

សិប្បន្តិ គីតាទិកលា, វីណា អស្ស សិប្បន្តិ វេណិកោ, អត្រ វីណេតិ វីណាវាទនំ។ គន្ធោ អស្ស ភណ្ឌន្តិ គន្ធិកោ, មគេ ហន្ត្វា ជីវតីតិ មាគវិកោ, វការាគមោ។ ជាលេន ហតោ ជាលិកោ, សុត្តេន ពទ្ធោ សុត្តិកោ, ចាបោ អស្ស អាយុធន្តិ ចាបិកោ, វាតោ អស្ស អាពាធោ អត្ថីតិ វា វាតិកោ, ពុទ្ធេ បសន្នោ ពុទ្ធិកោ, វត្ថេន កីតំ ភណ្ឌំ វត្ថិកំ។

កុម្ភោ អស្ស បរិមាណំ, ត មរហតិ, តេសំ រាសិ វា កុម្ភិកោ។ អក្ខេន ទិព្ពតីតិ អក្ខិកោ, មគធេសុ វសតិ, ជាតោតិ វា មាគធិកោ តច្ចាទិ។

២៤០. ណ រាគា តេន រត្តំ តស្សេទមញ្ញត្ថេសុ ច។

តេន រត្តំ ត្យាទ្យត្ថេសុ ណោ វា ហោតិ។ កសាវេន រត្តំ កាសាវំ។

ឯវំ នីលំ បីតមិច្ចាទិ។ ន វុទ្ធិ, មហិសស្ស ឥទំ មាហិសំ, សិង្គំ។

ឯវំ រាជបោរិសំ, ឯត្ថ “អយុវណ្ណានញ្ចា” ទោ បុន វុទ្ធិគ្គហណេន ឧត្តរបទស្ស វុទ្ធិ។ មគធេហិ អាគតោ, តត្រ ជាតោ, តេសំ ឥស្សរោ, តេ អស្ស និវាសោតិ វា មាគធោ, កត្តិកាទីហិ យុត្តោ កត្តិកោ, មាសោ។

ពុទ្ធោ អស្ស ទេវតាតិ ពុទ្ធោ។ ព្យាករណំ អវេច្ច អធីតេតិ វេយ្យាករណោ។ ឯត្ថ “មាយូនមា”ទិនា យការតោ បុព្ពេ ឯ អាគមោ, យស្ស ទ្វិត្តំ។ សគរេហិ និព្ពត្តោ សាគរោតច្ចាទិ។

២៤១. ជាតាទីនមិមិយា ច។

ជាតាទីសុ ឥមោ ឥយោ ច ហោតិ, ចសទ្ទេន កិយោ ច។ បច្ឆា ជាតោ បច្ឆិមោ, មនុស្សជាតិយា ជាតោ មនុស្សជាតិយោ។ អន្តេ និយុត្តោ អន្តិមោ, អន្តិយោ។

ឯវំ អន្ទកិយោ។ បុត្តោ អស្ស អត្ថីតិ បុត្តិមោ, បុត្តិយោ។ ឯវំ កប្បិយោ។

២៤២. “តទស្សដ្ឋានមីយោ ចេ”តិ ណ្យោ, ចការេន ហិតាទ្យត្ថេបិ, ពន្ធនស្ស ឋានំ ពន្ធនីយំ, ចង្កមនស្ស ហិតំ ចង្កមនីយំ។

២៤៣. “អាលុ តព្ពហុលេ”តិ អាលុ។ អភិជ្ឈាពហុលោ អភិជ្ឈាលុ។

វិសេសតទ្ធិត

២៤៤. **វិសេសេ តរតមិស្សិកិយិដ្ឋា។**

អតិសយត្ថេ តរាទយោ ហោន្តិ។

អយមេតេសំ អតិសយេន បាបោតិ បាបតរោ, បាបតមោ, បាបិស្សិកោ, បាបិយោ, បាបិដ្ឋោ វា។

“វុទ្ធស្ស ជោ ឥយិដ្ឋេសូ”តិ វុទ្ធស្ស ជាទេសេ – “សរលោបា”ទោ បកតិក្គហណេន បកត្យភាវា ឥស្ស ឯ។ ជេយ្យោ, ជេដ្ឋោ។

ឯវំ “បសត្ថស្ស សោ ចេ”តិ សាទេសេ សេយ្យោ, សេដ្ឋោ។

អស្សត្ថិតទ្ធិត

២៤៥. “តទស្សត្ថីតិ វី ចេ”តិ វី។ មេធា អស្ស អត្ថីតិ មេធាវី។

២៤៦. ឯវំ “តបាទិតោ សី”តិ សី, ទ្វិត្តំ, តបស្សី។

២៤៧. “ទណ្ឌាទិតោ ឥក ឦ”តិ ឥកោ, ឦ ច។ ទណ្ឌិកោ, ទណ្ឌី។

២៤៨. “គុណាទិតោ វន្តូ”តិ វន្តុ។ គុណវា, បញ្ញវា។ យទាទិនា រស្សោ។

២៤៩. “សត្យាទីហិ មន្តូ”តិ មន្តុ។ សតិមា, ភានុមា។

២៥០. “អាយុស្សុការាស្មន្តុម្ហី”តិ ឧស្ស អស។ អាយស្មា។

២៥១. “សទ្ធាទិតោ ណ” ឥតិ ណោ។ សទ្ធោ។

២៥២. “តប្បកតិវចនេ មយោ”តិ មយោ។ សុវណ្ណេន បកតំ សោវណ្ណមយំ, សុវណ្ណមយំ វា។ បក្ខេ - យទាទិនា វុទ្ធិ។

ឯតេសមោ លោបេ។

វិភត្តិលោបេ មនាទីនមន្តស្ស ឱ ហោតិ។ មនោមយំ។

សង្ខ្យាតទ្ធិត

២៥៣. សង្ខ្យាបូរណេ ត្យធិការោ។

“ទ្វិតីហិ តិយោ”តិ តិយោ, “តិយេ ទុតាបិ ចេ”តិ ទ្វិតីនំ ទុតា។ ទ្វិន្នំ បូរណោ ទុតិយោ, ឯវំ តតិយោ។

២៥៤. “ចតុច្ឆេហិ ថឋា”តិ ថឋា។ ចតុត្ថោ, ឆដ្ឋោ។

២៥៥. **តេសមឌ្ឍូបបទេន អឌ្ឍុឌ្ឍ ទិវឌ្ឍ ទិយឌ្ឍាឌ្ឍតិយា។**

ចតុត្ថ ទុតិយ តតិយានំ អឌ្ឍូបបទេន សហ អឌ្ឍុឌ្ឍ ទិវឌ្ឍ ទិយឌ្ឍាឌ្ឍតិយា ហោន្តិ។

អឌ្ឍេន ចតុត្ថោ អឌ្ឍុឌ្ឍោ, អឌ្ឍេន ទុតិយោ ទិវឌ្ឍោ, ទិយឌ្ឍោ វា, អឌ្ឍេន តតិយោ អឌ្ឍតិយោ។

២៥៦. “សង្ខ្យាបូរណេ មោ”តិ មោ, បញ្ចមោ។ ឥត្ថិយំ បញ្ចន្នំ បូរណី បញ្ចមី។

ឯកោ ច ទស ចាតិ ទ្វន្ទេ កតេ –

ទ្វេកដ្ឋានមាការោ វា។

សង្ខ្យានេ ឧត្តរបទេ ទ្វិឯកអដ្ឋឥច្ចេតេស មន្តស្ស អា វា ហោតិ។ ឯកាទស បញ្ចិវ។ ឯវំ ទ្វាទស។

យទាទិនា តិស្ស តេអាទេសេ “ឯកាទិតោ ទស្ស រ សង្ខ្យានេ”តិ ទសសទ្ទេ ទស្ស រោ។ តេរស។

២៥៧. “ចតូបបទស្ស លោបោ តុត្តរបទាទិចស្ស ចុចោបិ នវា”តិ ចតុសទ្ទេ តុស្ស លោបោ ចស្ស ចុ ច។ ចុទ្ទស។

“ទសេ សោ និច្ចញ្ចេ”តិ ឆស្ស សោអាទេសេ – “ឡ ទរានំ”តិ ទសសទ្ទេ ទស្ស ឡោ។ សោឡស, អដ្ឋារស។

២៥៨. “វីសតិ ទសេសុ ពា ទ្វិស្ស តុ”តិ ទ្វិស្ស ពា។ ពាវីសតិ, ឯកាទសន្នំ បូរណោ ឯកាទសមោ។

២៥៩. “ឯកាទិតោ ទសស្សី”តិ ឥត្ថិយំ ឦ។ ឯកាទសី ឥច្ចាទិ។

“ទ្វាទិតោ កោនេកត្ថេ ចេ”តិ កោ, ទ្វេ បរិមាណានិ អស្សេតិ ទ្វិកំ។ ឯវំ តិកាទិ។

២៦០. “សមូហត្ថេ កណ្ណា”តិ កណ ច, ណោ ច។ មនុស្សានំ សមូហោ មានុស្សកោ, មានុស្សោ វា។

ណេ កតេ – “ឃលានមិយុវា សរេ វា” តីហ វាការេន ឥស្ស អយាទេសេ – ទ្វយំ, តយំ។ ឯវំ “គាមជនពន្ធុសហាយាទីហិ តា”តិ តា។ គាមតា, នាគរតា។

ភាវតទ្ធិត

២៦១. **ណ្យត្តតា ភាវេ តុ**។

ភាវត្ថេ ណ្យត្តតា ហោន្តិ។ តុសទ្ទេន ត្តនោ ច។ សកត្ថាទីសុបិ ណ្យោ, សកត្ថេ តា ច។

២៦២. ឃ្រាន្យស្មា សទ្ទញាណានិ,
ភាវោ សា សទ្ទវុត្តិយា;
និមិត្តភូតំ នាមញ្ច,
ជាតិ ទព្ពំ ក្រិយា គុណោ។

២៦៣. យថា – ចន្ទស្ស ភាវោ ចន្ទត្តំ។ ឥហ នាមវសា ចន្ទសទ្ទោ ចន្ទទព្ពេ វត្តតេ, និមិត្តស្ស រូបានុគតញ្ញាណំ។ ឯវំ មនុស្សត្តន្តិ មនុស្សជាតិវសា។ យទាទិនា ឦស្ស រស្សេ – ទណ្ឌិត្តន្តិ ទណ្ឌទព្ពសម្ពន្ធា។ បាចកត្តន្តិ បចនក្រិយាសម្ពន្ធា។ នីលត្តន្តិ នីលគុណវសា។

ឯវំ ណ្យាទីសុបិ យថាយោគំ ញេយ្យំ។ ណ្យោ។

អវណ្ណោ យេ លោបញ្ច។

យេ បរេ អវណ្ណោ លុប្បតេ, ចការេន ឥការោបិ។

យវតំ តលណនការានំ ព្យញ្ជនានិ ចលញ ជការត្ត”ន្តិ យការយុត្តានំ តាទីនំ ចាទយោ, ការគ្គហណេន សកបភមាទិតោ បរយការស្ស បុព្ពេន សហ ក្វចិ បុព្ពរូបញ្ច, ទ្វិត្តំ។ បណ្ឌិច្ចំ, កោសល្លំ, សាមញ្ញំ, សោហជ្ជំ, បោរិស្សំ, នេបក្កំ, សារុប្បំ, ឱសព្ពំ, ឱបម្មំ។

អាត្តញ្ច។

ឥឧឥច្ចេតេសំ អា ហោតិ, វិការាគមោ ច ឋានេ។

សរលោបាទិនា ឥលោបោ។ ឥសិនោ ភាវោ។

អារិស្សំ ។ ឯវំ មុទុតា, អរហតា, ន្តស្ស យទាទិនា លោបោ។

បុថុជ្ជនត្តនំ, អកិញ្ចនមេវ អាកិញ្ចញ្ញំ, កុណ្ឌនិយា អបច្ចំ កោណ្ឌញ្ញោ, ឯត្ថ វុទ្ធាទោ វាការេន សំយោគន្តស្សាបិ វុទ្ធិ។

បទាយ ហិតំ បជ្ជំ, ធនាយំ សំវត្តនិកំ ធញ្ញំ, សតិតោ សម្ភូតំ សច្ចំ, ឥលោបោ, តីសុ ន វុទ្ធិ។ ទេវោ ឯវ ទេវតា។

២៦៤. “ណ វិសមាទីហិ”តិ ភាវេ ណោ។ វេសមំ។ ឧជុនោ ភាវោ អជ្ជវំ។ ឯត្ថ ឧស្ស អាត្តេ បរូការស្ស យទាទិនា អវោ។

២៦៥. “រមណីយាទិតោ កណ្តិ កណ។ មានញ្ញកំ។

អព្យយតទ្ធិត

២៦៦. “វិភាគេ ធា ចេ”តិ ធា, ចការេន សោប្បច្ចយោ ច។ ឯកេន វិភាគេន ឯកធា, និបាតត្តា សិលោបោ។ បទវិភាគេន បទសោ។

២៦៧. “សព្ពនាមេហិ បការវចនេ តុ ថា”តិ ថា។ តុការេន ថត្តា ច។ សព្ពោ បការោ, សព្ពេន បការេន វា សព្ពថា។ ឯវំ អញ្ញថត្តា។

២៦៨. “កិមិមេហិ ថ”ន្តិ ថំ, កាទេសេ-កថំ។ ឥអាទេសេ-ឥត្ថំ, ថន្តិ យោគវិភាគេន ថំ-ពហុត្ថំ។

២៦៩. អមលិនំ មលិនំ ករោតីត្យាទ្យត្ថេ-អភូតតព្ភាវេ គម្យមានេ ករភូយោគេ សតិ នាមតោ យទាទិនា ឦប្បច្ចយោ, មលិនីករោតិ សេតំ។ អភស្មនោ ភស្មនោ ករណន្តិ ភស្មីករណំ កដ្ឋស្ស។ អមលិនោ មលិនោ ភវតីតិ មលិនីភវតិ សេតោ។ ឦប្បច្ចយន្តោបិ និបាតោ។ អភូតតព្ភាវេតិ កឹ, ឃដំ ករោតិ, ឃដោ ភវតិ។

ករភូយោគេតិ កឹ, អមលិនោ មលិនោ ជាយតេ។

អវត្ថាវតោវត្ថយា, ភូតស្សញ្ញាយ វត្តនោ។

តាយាវត្ថាយ ភវនំ, អភូតតព្ភាវំ វិទុំ។

តទ្ធិតោ។